

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาช่องทางการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้แบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดไม้ตัดดอกปทุมมา ประเทศเนเธอร์แลนด์

1. ตลาดการค้าและประมูลดอกไม้ ประเทศเนเธอร์แลนด์
2. ขนาดของตลาดไม้ตัดดอกปทุมมา (Market size) ประเทศเนเธอร์แลนด์
3. ไม้ตัดดอกปทุมมาที่มีอยู่ในประเทศเนเธอร์แลนด์
4. ความมั่นคงของไม้ตัดดอกปทุมมา (Stability) ในประเทศเนเธอร์แลนด์
5. แนวโน้มการขยายตัวของไม้ตัดดอกปทุมมา (Growth trend) ในประเทศเนเธอร์แลนด์
6. อุปสงค์ของไม้ตัดดอกปทุมมา (Demand) ในประเทศเนเธอร์แลนด์
7. กฎระเบียบ ขั้นตอนหรือข้อจำกัดการส่งออกของไม้ตัดดอกปทุมมา (Legal requirement) ประเทศเนเธอร์แลนด์

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับไม้ตัดดอกปทุมมาเพื่อส่งออกไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ของกลุ่มผู้ปลูกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

1. ข้อมูลของกลุ่มผู้ปลูกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
2. ข้อมูลเกี่ยวกับไม้ตัดดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
 - ชนิดของไม้ตัดดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
 - ปริมาณการผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
 - คุณภาพไม้ตัดดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
3. อุปทานของไม้ตัดดอกปทุมมา (Supply) ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
4. การจัดการส่วนประสมทางการตลาด 4Ps ของไม้ตัดดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

- ผลิตภัณฑ์ (Product)
- ราคา (Price)
- ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)
- การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ช่องทางการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์
ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

1. การประเมินศักยภาพของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
2. ช่องทางการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์วิธีการจัดการการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศ
เนเธอร์แลนด์ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีการจัดการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดไม้ตัดดอกปทุมมา ประเทศเนเธอร์แลนด์

1. ตลาดการค้าและประมุลดอกไม้ ประเทศเนเธอร์แลนด์

เนื่องจากประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นตลาดการค้าและประมุลดอกไม้ที่ใหญ่เป็นอันดับ 1 ของโลกมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลกและมีอุตสาหกรรมไม้ตัดดอก (Cut flowers) ของประเทศเนเธอร์แลนด์มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 1 ด้วยเช่นกัน มีการซื้อขายไม้ตัดดอกซึ่งเป็นระบบที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และซับซ้อนที่สุดในโลกโดยมีผู้ซื้อและผู้ขายมารวมกันมากที่สุดทุกเช้าของวันจันทร์ถึงศุกร์ จึงทำให้ในแต่ละวันมียอดขายไม้ตัดดอกสูงมาก จึงสามารถเป็นผู้กำหนดราคาดอกไม้ในตลาดโลก มีระบบการค้าที่ทันสมัยและเป็นระบบมาก ทั้งหมดนี้จึงเป็นปัจจัยทำให้ธุรกิจดอกไม้ของประเทศเนเธอร์แลนด์มีประสิทธิภาพสูง มีความก้าวหน้า เพราะฉะนั้นตลาดการค้าและประมุลดอกไม้ประเทศเนเธอร์แลนด์จึงมีศักยภาพและมีความน่าสนใจเป็นอย่างมากต่อการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปประเทศเนเธอร์แลนด์ในด้านประสิทธิภาพของตลาดไม้ตัดดอกที่รองรับและด้านของราคาเพราะราคาไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์ที่สามารถกำหนดได้

2. ขนาดของตลาดไม้ตัดดอกปทุมมา (Market size) ประเทศเนเธอร์แลนด์

จากรายงานสถิติของตลาดประมุลดอกไม้โลกในประเทศเนเธอร์แลนด์ (Snij bloemen) ปี พ.ศ 2550 - 2551 ไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์ จัดอยู่ในอันดับที่ 74 โดยมีการจัดลำดับตามปริมาณไม้ตัดดอกทั้งหมดในตลาดประมุลดอกไม้ประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งจัดได้ว่ามีความน่าสนใจ

เพราะตลาดประมูลดอกไม้ในประเทศเนเธอร์แลนด์ยังเปิดกว้างสำหรับไม้ตัดดอกปทุมมา หากสามารถส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาจากประเทศไทยไปได้ก็จะเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดได้ โดยบริษัทเคพี ฮอลแลนด์ซึ่งเป็นผู้นำเข้าด้านหัวพันธุ์ดอกปทุมมาเพื่อนำไปเพาะเป็นไม้ตัดดอกและจำหน่ายในตลาดดอกไม้ ประเทศเนเธอร์แลนด์ มีส่วนแบ่งการตลาดของไม้ตัดดอกปทุมมาร้อยละ 50 ของตลาดดอกไม้ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งบริษัทเคพี ฮอลแลนด์จำหน่ายไม้ตัดดอกปทุมมาในตลาดดอกไม้ ประเทศเนเธอร์แลนด์ได้ประมาณปีละ 1 ล้านดอก เพราะฉะนั้นปริมาณไม้ตัดดอกปทุมมาทั้งหมดในประเทศเนเธอร์แลนด์มีมากถึง 2 ล้านดอก ทั้งนี้ขนาดของตลาดไม้ตัดดอกปทุมมา ประเทศเนเธอร์แลนด์ยังสามารถขยายตัวได้อีก เนื่องจากไม้ตัดดอกปทุมมาเป็นไม้ตัดดอกตามฤดูกาล จึงออกดอกได้ฤดูกาลละประมาณ 3 เดือนกว่าในประเทศเนเธอร์แลนด์คือระหว่างเดือน เมษายน ถึง กรกฎาคม ของทุกปีเท่านั้น และหลังจากนั้นไม้ตัดดอกปทุมมาก็จะขาดตลาดเพราะหมดฤดูกาล ซึ่งไม้ตัดดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการออกดอกในช่วงเดือนสิงหาคม ถึงตุลาคม จึงเป็นไปได้ว่าหากมีการนำเข้าไม้ตัดดอกปทุมมาไปจำหน่ายในตลาดดอกไม้ ประเทศเนเธอร์แลนด์ในระหว่างเดือน สิงหาคม ถึง ตุลาคมซึ่งเป็นช่วงที่ไม้ตัดดอกปทุมมาขาดตลาด ก็อาจจะเป็นไปได้ว่าทางตลาดประเทศเนเธอร์แลนด์สามารถรองรับไม้ตัดดอกปทุมมาได้อีกในปริมาณเท่ากันกล่าวคือประมาณ 2 ล้านดอกและมีแนวโน้มด้านมูลค่าไม้ตัดดอกปทุมมาที่ไร้ราคาดี ทั้งนี้ตลาดไม้ตัดดอกประเทศเนเธอร์แลนด์มีขนาดใหญ่และขาดไม้ตัดดอกปทุมมาในช่วงเดือนสิงหาคม ถึง ตุลาคม จึงเป็นไปได้ว่าหากสามารถเพิ่มศักยภาพในการผลิตเพื่อการส่งออกก็จะทำให้ขนาดของตลาดไม้ตัดดอกปทุมมา ประเทศเนเธอร์แลนด์ สามารถเติบโตได้อีกมากทีเดียว ทั้งนี้เพราะสามารถจำหน่ายไม้ตัดดอกปทุมมาให้ผู้ที่เข้ามาประมูลได้ทุกวันจันทร์ถึงศุกร์และสามารถจำหน่ายได้ตลอดทั้งปีเพราะตลาดประมูลดอกไม้ อาลส์เมียร์ ฟลาวเวอร์ อ็อกชั่น ในประเทศเนเธอร์แลนด์มีศักยภาพในการจัดการระบบการประมูลที่ทันสมัย และมีความแข็งแกร่งเป็นอย่างมาก จึงมีการรองรับไม้ตัดดอกปทุมมาได้ในปริมาณมากและส่งผลทำให้ขนาดของตลาดไม้ตัดดอกปทุมมามีโอกาสได้ขยายอีกมากนั่นเอง

3. ไม้ตัดดอกปทุมมาที่มีอยู่ในประเทศเนเธอร์แลนด์

เนื่องจากดอกไม้ปทุมมาเป็นไม้พื้นเมืองของไทยที่กำลังได้รับความนิยมอย่างสูงอยู่ในตลาดไม้ตัดดอกประเทศเนเธอร์แลนด์ ด้วยความสวย สีสด รูปทรงของลำต้น และความคงทนของดอกไม้ ชาวเนเธอร์แลนด์ถึงขนานนามปทุมมาว่า “ทิวลิป ออฟ สยาม” ซึ่งในสายตาชาวต่างชาตินั้นดอกไม้ปทุมมาเป็นดอกไม้แถบโซนร้อนที่แปลกและหายาก จึงทำให้ดอกไม้ปทุมมาเป็นที่นิยมในประเทศเนเธอร์แลนด์ ดอกปทุมมาถูกขยายพันธุ์และส่งออกในรูปของหัวพันธุ์ไปต่างประเทศมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันโดยมีแนวโน้มความต้องการเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งประเทศเนเธอร์แลนด์มีการนำเข้าหัวพันธุ์ดอกไม้ปทุมมา โดยปริมาณและมูลค่าการส่งออกหัวพันธุ์ดอกไม้ปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์เริ่มมากในปี 2541-2547 โดยมีปริมาณการส่งออกไม่ต่ำกว่า 2 ล้านหัว สำหรับมูลค่าการส่งออกจะมีมูลค่าสูงตั้งแต่

16-29 ล้านบาท (เอกพงษ์ หนูพลับ : ออนไลน์) และสามารถพิจารณาได้จากมูลค่าของสถิติการส่งออก หัวพันธุ์ดอกปทุมมาของด่านตรวจโรคพืชตั้งแต่ปี พ.ศ.2547-2550 ในปัจจุบัน ดังนี้ ปี พ.ศ. 2547 : 7,101,902 บาท,ปี พ.ศ. 2548 : 3,154,515 บาท, ปี พ.ศ. 2549 : 8,985,030 บาท, ปี พ.ศ. 2550 : 12,939,747 บาท กลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมาอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เคยมีการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ในปี พ.ศ. 2541 1 ครั้ง แต่ในปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์เพราะในปัจจุบันยังไม่มีผู้ส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์จะเป็นในรูปแบบของไม้ตัดดอกและไม้กระถาง ไม้ตัดดอกปทุมมามีลักษณะคิตรงที่ก้านดอกยาว ช่อดอกชูเหนือทรงพุ่ม น้ำหนักดอกน้อย ขนส่งง่าย อายุการใช้งานค่อนข้างนาน จึงทำให้ไม้ตัดดอกปทุมมาได้รับความนิยม ซึ่งขณะนี้ปทุมมาที่เป็นพันธุ์การค้าที่มีปริมาณการส่งออกมากมีเพียงพันธุ์เดียวคือ ปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่พืงค์ ประเทศเนเธอร์แลนด์ซึ่งเป็นตลาดดอกไม้ของโลกและตลาดดอกไม้หลักของยุโรป มีการนำเข้าหัวพันธุ์ดอกปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่พืงค์เพื่อใช้ในการผลิตไม้ตัดดอกเพราะปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่พืงค์เป็นพันธุ์ที่มีความสวยงาม แข็งแรงทนทาน ก้านยาว และเหมาะสำหรับทำการผลิตไม้ตัดดอกเชิงอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพราะดอกปทุมมาพันธุ์อื่นยังไม่มีความเหมาะสมที่จะมาทำไม้ตัดดอกได้ ซึ่งเหมาะทำไม้กระถางเท่านั้น ไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์เน้นการนำไปจำหน่ายในวันแม่ของประเทศเนเธอร์แลนด์ซึ่งตรงกับเดือนพฤษภาคมของทุกปี โดยไม้ตัดดอกปทุมมาที่สามารถจำหน่ายได้ก่อนวันแม่จะมีความต้องการใช้สูงเป็นพิเศษและมีราคาที่สูงกว่าช่วงปกติ ส่วนการนำเข้าไม้ตัดดอกปทุมมาในเนเธอร์แลนด์ยังมีน้อยมาก เนื่องจากในปัจจุบันผู้ผลิตในประเทศยังขาดเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวที่จะทำให้ดอกไม้สดอยู่คงนาน รวมทั้งรูปแบบการบรรจุหีบห่อที่เหมาะสมในการส่งออก จึงกล่าวได้ว่าไม้ตัดดอกปทุมมามีศักยภาพในประเทศเนเธอร์แลนด์สูงเป็นโอกาสที่จะส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์เพราะยังไม่มีผู้ส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ในปัจจุบัน

จากรายงานสถิติของตลาดประมูลดอกไม้โลกในประเทศเนเธอร์แลนด์ (Snij bloemen) ปี พ.ศ. 2551 ซึ่งเรียงตามปริมาณการจำหน่ายในตลาดประมูลดอกไม้โลกในประเทศเนเธอร์แลนด์ ไม้ตัดดอกปทุมมา (Curcuma) อยู่ในอันดับที่ 74 โดยอันดับที่ 1 คือ ดอกกุหลาบ รองลงมาคือ ดอกยิบโซ ดอกไฮเปอริคัม ดอกเคนทัส ดอกโซลิเอโก้ ฯลฯ โดยไม้ตัดดอกปทุมมานั้นสามารถใช้ทดแทนไม้ตัดดอกชนิดดังกล่าวได้แล้วแต่ความชอบของผู้บริโภค เพราะมีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นไม้ตัดดอกและมีความสวยงามเหมาะสำหรับนำไปประดับประดา หรือใช้เย็บเขียนในโอกาสต่าง ๆ โดยปริมาณของไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์ในปี พ.ศ. 2550-2551 มีมากถึงประมาณสองล้านดอกต่อปี ซึ่งราคาของไม้ตัดดอกปทุมมาในตลาดประมูลดอกไม้โลกในประเทศเนเธอร์แลนด์ซึ่งมีใช้ราคาที่อยู่ในท้องตลาดมีราคาโดยเฉลี่ยหลังช่วงวันแม่อยู่ที่ 0.63 ยูโรต่อดอก ซึ่งก่อนวันแม่ในเดือนพฤษภาคมจะมีราคาอยู่ที่ดอกละประมาณ 2 ยูโรต่อดอก ประเทศเนเธอร์แลนด์ยังขาดการนำเข้าไม้ตัดดอกปทุมมา

โดยตรงเนื่องจากผู้ผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศไทยขาดเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวที่จะทำให้ไม้ตัดดอกอยู่ชานานและมีความสด รวมทั้งขาดรูปแบบการบรรจุหีบห่อที่เหมาะสมในการส่งออก จึงทำให้ผู้ส่งออกหรือผู้ประกอบการขาดความมั่นใจในการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาเพราะต้องเสี่ยงกับค่าระวางทางอากาศที่มีราคาสูง จึงยังไม่มีส่งออกและยังไม่มีข้อมูลด้านมูลค่าการนำเข้าในปัจจุบัน ทั้งนี้ตลาดยังสามารถรองรับไม้ตัดดอกปทุมมาได้อีกมาก จึงกล่าวได้ว่าไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศไทยเนเธอร์แลนด์มีศักยภาพสูงเพราะสามารถเข้าไปอยู่ในอันดับที่ 74 ในตลาดประมูลดอกไม้ ประเทศเนเธอร์แลนด์ซึ่งเป็นตลาดดอกไม้ที่ใหญ่ที่สุดในโลกได้

4. ความมั่นคงของไม้ตัดดอกปทุมมา (Stability) ในประเทศเนเธอร์แลนด์

เนื่องจากประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นตลาดดอกไม้หลักของโลก มี อาลส์เมียร์ ฟลาวเวอร์ อ็อกชั่น มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1968 หรือประมาณ ปี พ.ศ. 2511 ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบันกล่าวคือเป็นเวลา 40 ปี โดยในปัจจุบันอุตสาหกรรมไม้ตัดดอกของประเทศเนเธอร์แลนด์มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 1 ของโลก จึงกล่าวได้ว่ามีความมั่นคงสูงในการจัดจำหน่ายดอกไม้ทั้งในประเทศเนเธอร์แลนด์ ยุโรปและทั่วโลก ดังนั้นดอกปทุมมาซึ่งเป็นไม้พื้นเมืองของไทยที่เป็นประเทศเดียวที่สามารถดำเนินการส่งออกหัวพันธุ์ปทุมมาและไม้ตัดดอกปทุมมา ในปัจจุบันยังไม่มีคู่แข่งทางการค้าที่มีศักยภาพในการส่งออก โดยในประเทศเนเธอร์แลนด์นำไปใช้ในวันแม่ในเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นวันแม่สากลของทั่วโลก ซึ่งเป็นโอกาสพิเศษของทุกปี ทำให้อุปสงค์ของไม้ตัดดอกปทุมมาไม่ลดลง ส่งผลให้อุปสงค์รวมไม่มีการเปลี่ยนแปลงด้วย อีกทั้งจะไม่เกิดสถานการณ์การผลิตล้มตลาด เนื่องจากผู้ผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์ยังมีน้อยราย อีกทั้งไม้ตัดดอกปทุมมาถือว่าเป็นไม้ตัดดอกที่มีความแปลกแตกต่างจากดอกไม้ในเมืองหนาวและเป็นไม้ดอกไม้เมืองร้อน โดยคุณลักษณะที่เหมาะสมสำหรับทำไม้ตัดดอก มีความสวยงาม คงทน จึงทำให้ไม้ตัดดอกปทุมมาเป็นจุดสนใจในสายตาผู้มาประมูลซื้อดอกไม้ในตลาดประมูลดอกไม้เนเธอร์แลนด์ ดังนั้นไม้ตัดดอกปทุมมาจึงเป็นดอกไม้เศรษฐกิจที่มีความมั่นคงสูงในตลาดดอกไม้ ประเทศเนเธอร์แลนด์

5. แนวโน้มการขยายตัวของไม้ตัดดอกปทุมมา (Growth trend) ในประเทศเนเธอร์แลนด์

แนวโน้มการขยายตัวของไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์สูงขึ้น ซึ่งพิจารณาได้จากการขยายการส่งออกในรูปแบบหัวพันธุ์เพื่อนำไปเพาะทำไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันและสามารถมีแนวโน้มการขยายตัวของไม้ตัดดอกปทุมมาได้ซึ่งพิจารณาได้จากช่วงที่ขาดไม้ตัดดอกปทุมมาในตลาดดอกไม้ กล่าวคือไม้ตัดดอกปทุมมาเป็นไม้ตัดดอกตามฤดูกาล จึงออกดอกได้ฤดูกาลละประมาณ 3 เดือนกว่าในประเทศเนเธอร์แลนด์คือระหว่างเดือนเมษายน ถึง กรกฎาคม ของทุกปีเท่านั้น หากมีการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ในช่วงที่ไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์ขาดตลาด ก็จะให้เกิดการขยายตัว โดยหัวพันธุ์

ดอกปทุมมาไปประเทศเนเธอร์แลนด์ในปริมาณและมูลค่าการส่งออกหัวพันธุ์ดอกปทุมมาเริ่มมากในปี 2541-2547 โดยมีปริมาณการส่งออกไม่ต่ำกว่า 2 ล้านหัว สำหรับมูลค่าการส่งออกจะมีมูลค่าสูงตั้งแต่ 16-29 ล้านบาท (เอกพงษ์ หนูพลับ : ออนไลน์) และสามารถพิจารณาได้จากสถิติการส่งออกหัวพันธุ์ดอกปทุมมาของด่านตรวจพืชท่าอากาศยานเชียงใหม่ไปยังทวีปยุโรปซึ่งเป็นประเทศที่ 3 (ประเทศเยอรมัน เบลเยียม อิตาลี โปรตุเกศ) ที่ใช้ในการผ่านเข้าประเทศเนเธอร์แลนด์จะเห็นได้ว่ามีมูลค่าจากการส่งออกหัวพันธุ์ดอกปทุมมาไปประเทศที่ 3 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2547 – 2550 ในปัจจุบัน ดังนี้ ปี พ.ศ. 2547 : 7,101,902 บาท, ปี พ.ศ. 2548 : 3,154,515 บาท, ปี พ.ศ. 2549 : 8,985,030 บาท, ปี พ.ศ. 2550 : 12,939,747 บาท ซึ่งจากสถิตินี้ยังไม่ได้รวมการส่งออกหัวพันธุ์ดอกปทุมมาจากด่านตรวจพืชท่าอากาศยานกรุงเทพฯ จึงสามารถพิจารณาได้ว่าแนวโน้มความต้องการมีสูงขึ้น เนื่องจากไม้ตัดดอกปทุมมามีคุณภาพดีและประชากรประเทศเนเธอร์แลนด์หรือในแถบยุโรปมีกำลังซื้อสูง อีกทั้งวัฒนธรรมของชาวเนเธอร์แลนด์และชาวยุโรปที่นิยมใช้ดอกไม้สดในการประดับประดาและให้ดอกไม้กัน ในโอกาสต่าง ๆ จึงทำให้อุปสงค์มีสูงและไม่มีแนวโน้มการใช้ดอกไม้ที่ลดลง จากที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้ศึกษาแนวโน้มการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาเพื่อส่งออกพบว่าแนวโน้มน่าจะดีเพราะมีความสวยงาม คงทน (หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก, 2550 : ออนไลน์) ประกอบกับนางทิพวัลย์ สุขุมลันท์ นักวิจัยอาวุโส กรมวิชาการเกษตรศึกษาความเป็นไปได้ของไม้ตัดดอกปทุมมาได้ในตลาดต่างประเทศพบว่าขณะนี้บริษัทเอกชนบางแห่งได้แสดงความสนใจที่จะเปิดตลาดไม้ตัดปทุมมาในต่างประเทศ แต่ขอเพียงมีการจัดการผลิตให้เป็นระบบเท่านั้น ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจมาก เพราะปทุมมากำลังเป็นที่ต้องการของตลาดไม้ตัดดอก ซึ่งถ้ามีการพัฒนาการผลิตจนครบวงจรมีการจับมือกันตั้งแต่เกษตรกรผู้ผลิตจนถึงบริษัทส่งออก ก็จะมีความเป็นไปได้ที่จะเปิดตลาดไม้ตัดดอกปทุมมา (หนังสือพิมพ์แนวหน้า, 2550 : ออนไลน์) ดังนั้นจากเหตุผลข้างต้นจึงกล่าวได้ว่าการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาในตลาดประเทศเนเธอร์แลนด์จะมีแนวโน้มการขยายตัวไปทิศทางที่ดีและเนื่องจากไม้ตัดดอกปทุมมาเป็นไม้ตัดดอกตามฤดูกาล จึงออกดอกได้ฤดูกาลละประมาณ 3 เดือนกว่าในประเทศเนเธอร์แลนด์คือระหว่างเดือน เมษายน ถึง กรกฎาคม ของทุกปีเท่านั้น จึงมีแนวโน้มการขยายตัวของไม้ตัดดอกปทุมมาได้หากมีการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ในช่วงที่ไม้ตัดดอกปทุมมาขาดตลาด ซึ่งจากการสัมภาษณ์บริษัทผู้นำเข้าหัวพันธุ์ดอกปทุมมา ประเทศเนเธอร์แลนด์ พบว่าในปัจจุบันตลาดดอกไม้ประเทศเนเธอร์แลนด์ มีแนวโน้มความต้องการสีใหม่ๆ เพราะเนื่องจากไม้ตัดดอกปทุมมาพันธุ์ที่กลุ่มผู้ปลูกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีนั้นเป็นพันธุ์สีชมพูหรือพันธุ์เชียงใหม่พิ้งค์ และต่างประเทศยังไม่สามารถพัฒนาดอกปทุมมาพันธุ์อื่น และสีอื่นให้มีคุณสมบัติเป็นไม้ตัดดอกได้ จึงกล่าวได้ว่าหากมีไม้ตัดดอกปทุมมาพันธุ์ที่มีสีแปลกใหม่นอกเหนือจากสีชมพูหรือพันธุ์เชียงใหม่พิ้งค์ และมีคุณสมบัติเหมาะสมในการนำไปทำไม้ตัดดอกแล้ว ก็จะทำให้แนวโน้มการขยายตัวของไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์มีการขยายตัวได้อีกมาก

6. อุปสงค์ของไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์ ประกอบด้วย

- ความต้องการซื้อ (Demand) ไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์

เนื่องจากชาวตัดซ์หรือชาวเนเธอร์แลนด์เป็นชนชาติที่รักดอกไม้ โดยเฉพาะดอกไม้สดซึ่งชาวตัดซ์หรือชาวเนเธอร์แลนด์ไม่มีความนิยมดอกไม้ประดิษฐ์หรือดอกไม้แห้ง มีวัฒนธรรมในการให้ดอกไม้กันในวันแม่ในเดือนพฤษภาคมและในการเยี่ยมเยือนหรือในโอกาสต่าง ๆ อีกทั้งรักการประดับประดาบ้านด้วยดอกไม้สด รักการตกแต่งแจกันด้วยดอกไม้สดจึงทำให้ความต้องการซื้อ (Demand) อยู่ในระดับสูง อีกทั้งเนเธอร์แลนด์เป็นศูนย์กลางตลาดประมูลดอกไม้ที่ใหญ่ที่สุดของโลก จึงทำให้มีผู้มาประมูลซื้อทุกวัน ซึ่งจากความต้องการซื้อนี้ทำให้ไม้ตัดดอกปทุมมาซึ่งมีช่วงการออกดอกในประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นฤดูกาลแค่ปีละ 1 ครั้ง กล่าวคือแค่ประมาณ 3 เดือน ตั้งแต่กลางเดือนเมษายน จนถึงเดือน กรกฎาคม จึงทำให้เป็นดอกไม้ที่ไม่เห็นเคลื่อนไหวในท้องตลาด อีกทั้งเป็นดอกไม้ที่แปลก หายาก และขึ้นชื่อได้ว่าเป็นดอกไม้ที่มาจากประเทศไทยจึงทำให้ผู้ประมูลมีความต้องการที่จะประมูลเพื่อนำไปจำหน่ายทั้งในประเทศเนเธอร์แลนด์ ยุโรป และต่างประเทศ จึงกล่าวได้ว่าความต้องการซื้อไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์มีสูง ซึ่งประเมินได้จากกรณีที่ผู้มาประมูลซื้อไม้ตัดดอกปทุมมาไปจนหมดในวันทำการประมูลซื้อ ในตลาดประมูลดอกไม้ ประเทศเนเธอร์แลนด์

- ความสามารถในการซื้อ (Ability to pay) ประเทศเนเธอร์แลนด์

เนื่องจากประชากรในประเทศเนเธอร์แลนด์และในยุโรปมีรายได้ต่อหัวสูงโดยเฉลี่ยประมาณ 80,000 – 100,000 บาท ต่อเดือนเป็นอย่างต่ำ จึงทำให้มีศักยภาพในการซื้อสูง ถึงแม้ว่าไม้ตัดดอกปทุมมาในตลาดประมูลดอกไม้จะมีราคาโดยเฉลี่ยหลังช่วงวันแม่อยู่ที่ 0.63 ยูโร ต่อดอก ซึ่งก่อนวันแม่ในเดือนพฤษภาคมจะมีราคาในตลาดประมูลดอกไม้อยู่ที่ดอกละประมาณ 2 ยูโร ซึ่งราคาในท้องตลาดจะสูงเป็นเท่าตัว แต่เนื่องจากในเทศกาลวันแม่ทำให้เกิดอุปสงค์และสามารถซื้อได้ อีกทั้งในประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นศูนย์กลางการประมูลดอกไม้ที่ใหญ่ที่สุดของโลก จึงทำให้ธุรกิจดอกไม้ไม่มีผู้เข้ามาประมูลซื้อจำนวนมากและผู้ที่ทำให้ราคาสูงที่สุดก็จะได้ไป ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าประชากรในประเทศเนเธอร์แลนด์และผู้เข้ามาประมูลซื้อไม้ตัดดอกปทุมมาล้วนมีความสามารถในการซื้อสูงมาก ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ของไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์มีดังต่อไปนี้

- ราคาของไม้ตัดดอกปทุมมา ในตลาดประมูลดอกไม้จะราคาสูงในช่วงก่อนวันแม่มีราคาอยู่ที่ประมาณ 2 ยูโรและหลังจากวันแม่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 0.63 ยูโร จึงกล่าวได้ว่าถึงแม้ว่าราคาไม้ตัดดอกปทุมมาจะสูงแต่อุปสงค์ของผู้มาประมูลและผู้ใช้ไม้ตัดดอกปทุมมามีมาก

- รายได้ของผู้ซื้อและผู้ประมูลในประเทศเนเธอร์แลนด์และยุโรปมีรายได้อยู่ในระดับสูง จึงจัดได้ว่ามีกำลังซื้อสูงมาก จึงส่งผลต่ออุปสงค์ของไม้ตัดดอกปทุมมา
- รสนิยมของผู้ซื้อในประเทศเนเธอร์แลนด์นั้นจัดได้ว่ามีรสนิยมที่ชอบดอกไม้สดอยู่แล้ว โดยไม้ตัดดอกปทุมมาที่มีความสวยงาม แปลกตา แตกต่างไปจากไม้ดอกเมืองหนาวจึงทำให้เป็นที่ชื่นชอบของผู้ซื้อในประเทศเนเธอร์แลนด์
- จำนวนประชากรในประเทศเนเธอร์แลนด์และยุโรปนั้นมีจำนวนมากแต่มีตลาดหลักของยุโรปอยู่ที่ประเทศเนเธอร์แลนด์ จึงทำให้ไม้ตัดดอกปทุมมาสามารถจำหน่ายให้ประชากรในประเทศเนเธอร์แลนด์และยุโรปได้ ดังนั้นความต้องการจึงมีมากตามจำนวนประชากร
- การกระจายรายได้ของผู้ซื้อในประเทศเนเธอร์แลนด์และยุโรปนั้นมีมากเพราะยุโรปมีเศรษฐกิจที่ดี มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูง จึงทำให้มีกำลังซื้อสูงและส่งผลให้เกิดอุปสงค์สูง
- ความมั่งคั่งของผู้ซื้อในประเทศเนเธอร์แลนด์และยุโรปนั้นมีมากเพราะยุโรปมีเศรษฐกิจที่ดี ซึ่งในประเทศเนเธอร์แลนด์มีตลาดประมูลดอกไม้ที่ใหญ่ที่สุดในโลก จึงทำให้มีรายได้เข้ามาในประเทศเนเธอร์แลนด์สูง นับได้ว่าประเทศเนเธอร์แลนด์มีความมั่งคั่ง ทำให้อุปสงค์ของประชากรต่อไม้ตัดดอกทั่วไปและไม้ตัดดอกปทุมมามีสูง
- ฤดูกาลของไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์นั้นมีผลต่ออุปสงค์เพราะไม้ตัดดอกปทุมมามีช่วงการออกดอกแค่ประมาณ 3 เดือน กล่าวคือประมาณเดือนเมษายนจนถึงกรกฎาคม เท่านั้นจึงไม่สามารถหาซื้อได้ในช่วงเวลาอื่น ดังนั้นจึงมีผลต่ออุปสงค์สูง

7. กฎระเบียบ ขั้นตอนและข้อจำกัดการส่งออกของไม้ตัดดอกปทุมมา (Legal requirement) ไปประเทศเนเธอร์แลนด์

ในปัจจุบันประเทศเนเธอร์แลนด์อนุญาตให้นำเข้าไม้ตัดดอกปทุมมาได้ โดยยกเว้นการเก็บภาษีนำเข้า แต่ต้องผ่านการตรวจสอบตามกฎหมายว่าด้วยการกักกันพืช (Plant quarantine law) ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของประเทศเนเธอร์แลนด์ สาระสำคัญเกี่ยวกับการตรวจสอบไม้ตัดดอกปทุมมามีดังนี้

- ไม้ตัดดอกปทุมมาที่ห้ามนำเข้าตามกฎหมายว่าด้วยการกักกันพืชของประเทศเนเธอร์แลนด์ ประกอบด้วย

1. ไม้ตัดดอกปทุมมาที่เป็นโรคพืชหรือมีแมลงศัตรูพืชระบาด เช่น เพลี้ยไฟฝ้าย บัวกล้วยไม้ หนอนกระทู้หอม ฯลฯ
2. ไม้ตัดดอกปทุมมาที่มีดินปะปน
3. ไม้ตัดดอกปทุมมาที่ถูกห่อหรือบรรจุในบรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุต้องห้าม เช่น ฟางข้าว เป็นต้น

ทั้งนี้ ในกรณีที่ตรวจพบว่าไม้ตัดดอกปทุมมาเป็นโรคพืชหรือมีแมลงศัตรูพืชระบาด ไม้ตัดดอกปทุมมาจะถูกนำไปปรนคว้น ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อไม้ตัดดอกปทุมมาและอาจทำให้ไม้ตัดดอกปทุมมาไม่เป็นที่ต้องการของตลาด ส่วนไม้ตัดดอกปทุมมาที่มีดินปะปนหรือถูกห่อด้วยวัสดุต้องห้ามจะต้องถูกส่งกลับหรือถูกทำลาย โดยไม่อนุญาตให้นำเข้าไปในประเทศเนเธอร์แลนด์โดยเด็ดขาด ดังนั้นควรตรวจสอบสินค้าอย่างเข้มงวดก่อนส่งไม้ตัดดอกปทุมมาออกไปจำหน่ายในเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้

- การขอใบรับรองปลอดศัตรูพืช (Plant quarantine certificate) ก่อนการส่งออก ผู้ส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา สามารถขอใบรับรองปลอดศัตรูพืชจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทย โดยกระทรวงเกษตรฯ จะตรวจสอบสินค้าทั้งหมด ณด่านตรวจสินค้าจังหวัดเชียงใหม่ หรือดอนเมือง หรือสุวรรณภูมิ หรือที่กระทรวงเกษตรฯ ก่อนออกใบรับรองปลอดศัตรูพืชให้แก่ผู้ส่งออก

- การตรวจสอบก่อนการนำเข้า (Import inspection)

ไม้ตัดดอกปทุมมาที่ได้รับใบรับรองปลอดศัตรูพืชจากประเทศผู้ส่งออกแล้วต้องผ่านการตรวจสอบก่อนการนำเข้าในประเทศเนเธอร์แลนด์ อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้นำเข้ายื่นคำขอตรวจสอบก่อนการนำเข้า (Import inspection application) ต่อเจ้าหน้าที่ด่านกักกันพืชของประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งจะตรวจสอบเอกสารต่างๆ ที่กำหนดให้ผู้นำเข้าต้องยื่นพร้อมคำขอตรวจสอบการนำเข้า อาทิ ใบตราส่งสินค้า (Bill of loading) และใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Nation of origin statement) เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบสินค้าก่อนการนำเข้า (Import inspection) เจ้าหน้าที่ด่านกักกันพืช ของประเทศเนเธอร์แลนด์ จะทำการสุ่มตรวจ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบใดๆ ทั้งสิ้น

ขั้นตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบ แบ่งเป็น 2 กรณี คือ

- กรณีที่พบว่าไม้ตัดดอกปทุมมาเป็นโรคพืชหรือมีแมลงศัตรูพืชระบาด เจ้าหน้าที่ด่านกักกันพืช ของประเทศเนเธอร์แลนด์ จะดำเนินการ ดังนี้ หากเป็นโรคพืชหรือมีแมลงศัตรูพืชระบาดที่สามารถกำจัดได้ด้วยวิธีรมควัน เจ้าหน้าที่ด่านกักกันพืชของประเทศเนเธอร์แลนด์ จะทำการรมควันไม้ตัดดอกปทุมมาก่อนออกใบรับรองปลอดศัตรูพืชให้และอนุญาตให้นำเข้าไม้ตัดดอกปทุมมาเข้าไปจำหน่ายในประเทศ

เนเธอร์แลนด์ได้ หากเป็นโรคพืชหรือมีแมลงศัตรูพืชระบาดที่ไม่สามารถกำจัดได้ด้วยวิธีรมควัน เจ้าหน้าที่ด่านกักกันพืชของประเทศเนเธอร์แลนด์จะส่งไม้ตัดดอกปทุมมากลับคืนประเทศผู้ส่งออกหรือนำไปทำลายและห้ามนำเข้าไปในประเทศเนเธอร์แลนด์โดยเด็ดขาด ทั้งนี้ ผู้นำเข้าต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งหมด

- กรณีที่ไม่พบว่าเป็น โรคพืชหรือมีแมลงศัตรูพืชระบาด เจ้าหน้าที่ด่านกักกันพืชของประเทศเนเธอร์แลนด์จะออกใบรับรองปลอดศัตรูพืชให้และอนุญาตให้นำเข้าไม้ตัดดอกปทุมมาเข้าไปจำหน่ายในประเทศเนเธอร์แลนด์ได้

จากการศึกษาภาวะเทียบ ขั้นตอนและข้อจำกัดการส่งออกของไม้ตัดดอกปทุมมาไปประเทศเนเธอร์แลนด์ พบว่ามีการใช้ภาวะเทียบ ขั้นตอนและข้อจำกัดการส่งออกเช่นเดียวกับการส่งออกไม้ตัดดอกทั่วไป ซึ่งกล่าวได้ว่าไม่มีความยุ่งยากมากนักเมื่อต้องการที่จะส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปประเทศเนเธอร์แลนด์หากปฏิบัติตามภาวะเทียบ ขั้นตอนและข้อจำกัดการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปประเทศเนเธอร์แลนด์ จึงเป็นโอกาสที่จะส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปประเทศเนเธอร์แลนด์

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับไม้ตัดดอกปทุมมาเพื่อส่งออกไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

1. ข้อมูลของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ นั้น มีการดำเนินการปลูกดอกปทุมมาเพื่อการส่งออกหัวพันธุ์ดอกปทุมมามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 แต่ยังไม่ได้มีการขึ้นทะเบียนในช่วงเวลานั้น ซึ่งมีการส่งออกหัวพันธุ์ดอกปทุมมาผ่านคนกลางไปประเทศเนเธอร์แลนด์ จากนั้นในปี พ.ศ. 2542 มีผู้ปลูกดอกปทุมมาในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ขึ้นทะเบียนเป็นกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมาเพื่อการส่งออก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นครั้งแรกโดยมีผู้ปลูกดอกปทุมมาเพื่อส่งออกหัวพันธุ์ดอกปทุมมาเป็นจำนวน 25 ราย เป็นพื้นที่รวม 25 ไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2542 : 78-91) ซึ่งในขณะนั้นมีผู้ปลูกดอกปทุมมาบางส่วนเริ่มมีการส่งออกหัวพันธุ์ดอกปทุมมาโดยตรงไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ แต่เนื่องจากผู้ปลูกดอกปทุมมาบางส่วนต้องผ่านคนกลางและไม่มีตลาดรองรับ จึงทำให้ในปัจจุบันเหลือแต่ผู้ปลูกดอกปทุมมาเพื่อการส่งออกที่มีตลาดรองรับแล้วเท่านั้น ซึ่งในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ยังมีผู้ปลูกดอกปทุมมารายอื่นที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมาเพื่อการส่งออกเป็นจำนวนน้อยราย ต่อมาได้มีการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกดอกปทุมมาอีกครั้งเมื่อปี พ.ศ. 2549 โดยมีสมาชิกในกลุ่มจำนวน 7 ราย และมีการจดทะเบียนเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจดทะเบียนเป็นกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมาเพื่อการส่งออกที่สำนักงานเกษตรอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพราะง่ายต่อการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการทั้งในด้านของเกษตรอำเภอ สำนักวิจัยและพัฒนา

พันธุ์พืช และด้านตรวจพืชทำอากาศยานเชียงใหม่ เพื่อรับข้อมูลข่าวสาร รับการตรวจแปลงปลูกดอกปทุมมา ทำระบบการผลิตที่ถูกต้องในฟาร์ม (GAP) มีที่ตั้งอยู่ที่ ตำบลอินทจิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในปัจจุบันมีพื้นที่เพาะปลูกปทุมมาจำนวน 50 ไร่ ดำเนินกิจการปลูกหัวพันธุ์ดอกปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่พื้ซึ่งเป็นที่ต้องการมากที่สุดเพื่อการส่งออกไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ โดยมีผลผลิตอยู่ในรูปหัวพันธุ์ดอกปทุมมาประมาณ 40,000 กิโลกรัมต่อฤดูกาลผลิต และมีผลผลิตอยู่ในรูปไม้ตัดดอกปทุมมาประมาณ 2,800,000 ดอก ต่อฤดูกาล ซึ่งทางกลุ่มได้ดำเนินการปลูกเพื่อจำหน่ายหัวพันธุ์ดอกปทุมมาให้แก่บริษัทผู้ส่งออกซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มจนถึงปัจจุบัน กล่าวคือมีการส่งออกหัวพันธุ์ดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์โดยตรง นอกจากนี้กลุ่มผู้ปลูกได้มีการตัดดอกปทุมมาเพื่อจำหน่ายในตลาดภายในประเทศกล่าวคือตลาดในจังหวัดเชียงใหม่และยังเคยส่งไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์แล้ว 1 ครั้งแต่ขาดการจัดการที่ดีและมีต้นทุนในการขนส่งทางอากาศสูง ซึ่งยังไม่ขาดทุนแต่มีกำไรไม่มาก จึงทำให้ต้องหยุดไปเพราะต้องการความมั่นใจและต้องการผู้เชี่ยวชาญในการจัดการไม้ตัดดอกปทุมมาก่อนที่จะส่งออกไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์

การวิเคราะห์ SWOT ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีดังนี้
จุดแข็ง (Strength) ของกลุ่มมีดังนี้

- มีไม้ตัดดอกปทุมมามีคุณภาพสูงเพราะเนื่องจากมีความชำนาญในการผลิตหัวพันธุ์ดอกปทุมมาเพื่อส่งออกโดยเฉพาะ จึงทำให้ไม้ตัดดอกปทุมมามีความสวยงาม สมบูรณ์ แข็งแรง มีคุณภาพสำหรับส่งออกได้ โดยผู้นำเข้าหัวพันธุ์ดอกปทุมมามีความมั่นใจในคุณภาพของไม้ตัดดอกปทุมมาเพราะมีการจัดการดูแลที่ดี ได้มาตรฐาน GAP โดยผู้นำเข้าหัวพันธุ์ดอกปทุมมาจากประเทศเนเธอร์แลนด์จะต้องเดินทางมาดูไร่ดอกปทุมมาในช่วงเดือนกันยายนของทุกปีก่อนที่จะมีคำสั่งซื้อหัวพันธุ์ซึ่งเป็นช่วงที่ไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศไทยกำลังออกดอก จุดนี้จึงทำให้ผู้นำเข้าหัวพันธุ์ดอกปทุมมามีความมั่นใจที่จะสั่งซื้อไม้ตัดดอกปทุมมาเพราะได้เห็นคุณภาพของไม้ตัดดอกปทุมมาด้วยตัวเอง

- ปริมาณไม้ตัดดอกปทุมมามีเป็นจำนวนมากต่อฤดูกาล เพราะโดยธรรมชาติของดอกปทุมมานั้นจะมีการให้จำนวนดอกต่อกอมากและเมื่อได้รับการดูแลเรื่องปุ๋ยที่ดีก็จะทำให้มีปริมาณอยู่ที่ 7 - 12 ดอกต่อกอ จึงนับได้ว่ามีปริมาณอยู่ในระดับสูง สามารถคัดเลือกไม้ตัดดอกปทุมมาเพื่อการส่งออกไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ได้อย่างเต็มที่

- มีแหล่งผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาเป็นของตนเอง ไม่ต้องเสียต้นทุนในการผลิตไม้ตัดดอกแต่มีต้นทุนจากการผลิตหัวพันธุ์ดอกปทุมมาเพราะเป็นผลพลพวงที่ได้มาจากการผลิตหัวพันธุ์ดอกปทุมมา

- มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการส่งออกไม้ตัดดอกดอกปทุมมาเป็นอย่างดีเพราะมีประสบการณ์การส่งออกหัวพันธุ์ดอกปทุมมาไปประเทศเนเธอร์แลนด์มานาน

- มีตลาดไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์อยู่แล้วกล่าวคือ บริษัทนำเข้าหัวพันธุ์ปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นผู้จัดส่งไม้ตัดดอกปทุมมาเข้าสู่ตลาดประมูลดอกไม้ ประเทศ

เนเธอร์แลนด์ ซึ่งมีส่วนแบ่งการตลาดไม้ตัดดอกปทุมมาที่มากที่สุดในประเทศเนเธอร์แลนด์กล่าวคือ ร้อยละ 50 ของไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์ มาจากบริษัทเคพี ฮอลแลนด์ ดังนั้นจึงเป็น โอกาสที่ทางกลุ่มจะได้ส่งออกไปให้บริษัทที่มีส่วนแบ่งการตลาดไม้ตัดดอกปทุมมาได้โดยตรงโดยไม่ต้องผ่าน นายหน้า

จุดอ่อน (Weakness) ของกลุ่มมีดังนี้

- ขาดเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้กับไม้ตัดดอกปทุมมาให้มีคุณภาพส่งออก
- ขาดเงินทุนที่จะใช้ในการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาในจำนวนมาก ๆ

โอกาส (Opportunity) ของกลุ่มมีดังนี้

- มีโอกาสที่จะได้ราคาดีเพราะสามารถติดต่อและเจรจาต่อรองด้านราคากับผู้ขายได้

โดยตรง

- เศรษฐกิจในประเทศเนเธอร์แลนด์ดีกว่าเศรษฐกิจในประเทศไทย โดยรายได้ของผู้ซื้อและผู้ประมูลในประเทศเนเธอร์แลนด์และยุโรปมีรายได้อยู่ในระดับสูงจึงก่อให้เกิดโอกาสที่จะได้ราคาสูงกว่าการจำหน่ายในตลาดในประเทศ

- สังคมของชาวดัตช์หรือชาวเนเธอร์แลนด์มีสังคมที่นิยมไม้ตัดดอกสดไม่นิยมดอกไม้แห้ง จึงทำให้เป็นโอกาสในการที่จะส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปประเทศเนเธอร์แลนด์

- กฎระเบียบ ข้อบังคับ เป็นแบบที่ใช้กับไม้ตัดดอกทั่วไปไม่มีความยุ่งยากมากนัก ซึ่งไม่มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับพิเศษ จึงทำให้เป็นโอกาสที่จะส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ได้

- ฤดูกาลของไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์นั้นมีช่วงการออกดอกแค่ประมาณ 3 เดือน กล่าวคือประมาณเดือนเมษายนจนถึงกรกฎาคม เท่านั้นจึงไม่สามารถหาซื้อได้ในเวลาอื่น จึงนับว่าเป็นโอกาสที่จะส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาได้ในช่วงเดือนสิงหาคม – ตุลาคม ของทุกปี

อุปสรรค (Threat)

- ค่าขนส่งไม้ตัดดอกปทุมมาไปประเทศเนเธอร์แลนด์สูงหรือค่าระวางทางเครื่องบินสูง เพราะเนื่องจากไม้ตัดดอกปทุมมาจัดเป็นของสดจึงจำเป็นต้องขนส่งทางอากาศหรือทางเครื่องบินเท่านั้น ซึ่งมีค่าระวางทางอากาศสูง มีการคิดราคาตามพื้นที่และน้ำหนัก ซึ่งไม้ตัดดอกปทุมมามีก้านที่ยาว จึงทำให้มีการใช้พื้นที่มากทำให้มีการเสียค่าระวางทางอากาศหรือทางเครื่องบินสูง ซึ่งทำให้มีต้นทุนสูง ราคาของค่าระวางทางอากาศในอดีตเมื่อมีการคิดราคาตามน้ำหนักแล้วจะมีราคาเฉลี่ยโลกรัมละประมาณ 125 บาท แต่ทั้งนี้ต้องมีการนำไปคำนวณตามพื้นที่อีกครั้งเพราะไม้ตัดดอกปทุมมามีน้ำหนักไม่หนักมาก ซึ่งในปัจจุบันค่าระวางทางอากาศหรือทางเครื่องบินนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะการณ์น้ำมัน

ดังนั้นหากช่วงไหนน้ำมันมีราคาแพงก็จะทำให้ค่าระวางอากาศทางเครื่องบินสูงขึ้น จึงนับว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญ

- มีไม้ตัดดอกชนิดอื่น ๆ ที่ใช้ทดแทนไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์ได้เป็นจำนวนมากจึงเป็นอุปสรรคสำหรับการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปแข่งขันในตลาดดอกไม้ ประเทศเนเธอร์แลนด์

2. ข้อมูลเกี่ยวกับไม้ตัดดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

- ชนิดของไม้ตัดดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พันธุ์เชียงใหม่พื้งค์ (Chiangmai pink) หรือ (*Curcuma alismatifolia*) เป็นพันธุ์ที่กลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ปลูกเพื่อการค้าซึ่งมีศักยภาพในการส่งออกในประเทศเนเธอร์แลนด์ในรูปของหัวพันธุ์ดอกปทุมมา โดยผู้นำเข้าในประเทศเนเธอร์แลนด์จะนำเข้าหัวพันธุ์ไม้ตัดดอกปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่พื้งค์เพราะมีคุณสมบัติในการนำไปทำเป็นไม้ตัดดอกและทำไม้กระถางได้เป็นอย่างดี ซึ่งปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่พื้งค์นั้นมีใบประดับชนิดคอมา (Coma) เป็นสีชมพูกลีบบัว โดยมีสีเขียวแฉกที่ปลายกลีบบัว ใบประดับชนิดคอมา (Coma) กว้างและมีจำนวนมาก ทรงพุ่มของใบประดับชนิดคอมา (Coma) มีลักษณะคล้ายดอกบัวตูม ใบประดับมีสีเขียวเข้ม โดยอาจมีสีชมพูแฉกอยู่บริเวณด้านข้าง หรือแฉกทั้งสองของแต่ละใบประดับส่วนล่างของช่อ มีใบตั้ง หนาพอเหมาะ ไม้ที่ขยายเมื่ออากาศร้อน ก้านดอกตรง แข็งแรง ความยาวก้าน 60 – 80 ซม. กลีบประดับกว้าง กลีบส่วนบนมีประมาณ 12 – 15 กลีบ เนื้อกลีบเนียนหนา สีสดใส ผลผลิตดอกต่อกอสูง 7 – 12 ดอก อายุการปักแจกันนาน 3 – 4 สัปดาห์

นอกจากปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่ซึ่งเป็นพันธุ์การค้าแล้ว ยังมีปทุมมาพันธุ์อื่นที่กลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ปลูกเพื่อการค้าเพื่อนำไปทำไม้กระถาง ซึ่งได้จากเทคโนโลยีการผสมสี (Hybrid) ในประเทศ 2 พันธุ์และจากการนำเข้าจากประเทศเนเธอร์แลนด์อีก 3 พันธุ์ เพื่อผลิตหัวพันธุ์เป็นไม้ส่งออกเป็นไม้กระถางเพราะไม่มีคุณสมบัติการเป็นไม้ตัดดอก คือ ปทุมมาพันธุ์จากเทคโนโลยีการผสมสี (Hybrid) ในประเทศ 2 พันธุ์ ได้แก่ ปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่บีวดี และปทุมมาพันธุ์ปราจีน ส่วนปทุมมาพันธุ์จากการนำเข้าจากประเทศเนเธอร์แลนด์อีก 3 พันธุ์ ได้แก่ ปทุมมาพันธุ์สยามซิลเวอร์ ปทุมมาพันธุ์สยามสกาเล็ด และปทุมมาพันธุ์คาราร่า

เนื่องจากไม้ตัดดอกปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่พื้งค์เป็นพันธุ์ที่มีต้นกำเนิดมาจากธรรมชาติโดยมีแหล่งกำเนิดอยู่ในป่าจึงทำให้ไม้ตัดดอกปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่พื้งค์มีความแข็งแรงเป็นอย่างมาก เมื่อมีการนำมาปลูกเป็นอุตสาหกรรมเพื่อนำไปทำเป็นไม้ตัดดอกจึงมีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง เพราะด้วยคุณสมบัติที่มีความคงทนจึงทำให้มีอายุการปักแจกันที่นานถึง 3-4 อาทิตย์ ซึ่งจัดได้ว่ามีความคงทนสูง

ถึงแม้ว่าจะมีการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ให้เหมาะสมในการส่งออกกล่าวคือพัฒนาให้หัวพันธุ์ดอกปทุมมามีศักยภาพในการให้ไม้ตัดดอกแต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จเพราะยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนที่จะสามารถมีความแข็งแรง คงทน มีอายุการปักแจกันที่นานและมีปริมาณการให้ดอกที่มากเทียบเท่ากับปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่พื้งค์ ซึ่งด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ผู้นำเข้าประเทศเนเธอร์แลนด์ยังไม่ให้การยอมรับไม้ตัดดอกปทุมมาพันธุ์อื่น โดยจะนำเข้าหัวพันธุ์ดอกปทุมมาที่มีศักยภาพในการทำเป็นไม้ตัดดอกเท่านั้น ซึ่งในอดีตจนถึงปัจจุบันยังมีแค่ปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่พื้งค์เท่านั้นที่ได้รับการยอมรับจากผู้นำเข้าประเทศเนเธอร์แลนด์ ทั้งนี้ไม้ตัดดอกปทุมมาพันธุ์อื่นที่มีสีสันสวยงามนั้นไม่มีคุณสมบัติในการนำไปทำเป็นไม้ตัดดอกเพราะโดยมากแล้วปทุมมาพันธุ์อื่น ๆ ได้มาจากเทคโนโลยีการผสมสีซึ่งมิได้มาจากธรรมชาติจึงทำให้ไม่มีความคงทนและมีอายุการปักแจกันสั้น กล่าวคือประมาณ 1-2 วันเท่านั้น จึงกล่าวได้ว่าถึงแม้ดอกปทุมมาจะมีหลากหลายสายพันธุ์ที่มีความสวยงามในด้านของสีและรูปร่างในปัจจุบันแต่ก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนที่จะมีศักยภาพในการส่งออกในรูปแบบของหัวพันธุ์ และ ไม้ตัดดอกได้เทียบเท่ากับดอกปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่พื้งค์

- ปริมาณการผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการเพาะปลูกดอกปทุมมาเป็นพื้นที่รวมทั้งหมด 50 ไร่ ผลผลิตดอกต่อกอสูงถึง 7 - 12 ดอก โดยจะเริ่มให้ไม้ตัดดอกปทุมมาตั้งแต่เดือนสิงหาคม - ตุลาคม ของทุกปี รวมประมาณ 8 สัปดาห์ โดย 1 สัปดาห์ จะให้ปริมาณไม้ตัดดอกประมาณ 70,000 ดอกต่อไร่ ดังนั้นใน 1 สัปดาห์ จะให้ปริมาณไม้ตัดดอกรวมทั้งหมดประมาณ 350,000 ดอก สรุปแล้วในฤดูกาลเพาะปลูกดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีกำลังการผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาทั้งหมดประมาณ 2,800,000 ดอก ต่อฤดูกาล ซึ่งนับว่ามีปริมาณการผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาจำนวนมาก จึงกล่าวได้ว่ากลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมานั้นมีศักยภาพในการผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาในระดับสูงทั้งนี้เนื่องจากทางกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมาต้องมีการจัดการคุณภาพ เพื่อการส่งออก จึงมีการดูแลและบำรุงรักษาดอกปทุมมาเป็นพิเศษ โดยเฉพาะการให้น้ำเป็นอย่างดี จึงทำให้ส่งผลกระทบต่อปริมาณการผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาโดยตรง เนื่องจากปริมาณมีจำนวนมากจึงนับได้ว่าเป็นโอกาสอันดี เพราะสามารถคัดเลือกได้อย่างเต็มที่

- คุณภาพไม้ตัดดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

เนื่องจากกลุ่มผู้ปลูกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการผลิตหัวพันธุ์ปทุมมาเพื่อการส่งออกไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์โดยตรง จึงต้องมีการควบคุมคุณภาพมาตรฐานด้านการจัดการเกษตร (GAP) อีกทั้งมีการดูแลจัดการด้านปุ๋ย สารเคมีเพื่อป้องกันการเกิดใบจุด ใบไหม้ รา โรคเน่า และสภาพดินเป็นพิษส่งผลให้ไม้ตัดดอกปทุมมามีคุณภาพสูงกล่าวคือ มีดอกขนาดใหญ่ ใบตั้ง มั่นเงา

ไม่มีจุดสีน้ำตาลหรือใบไหม้ มีความหนาพอเหมาะ ไม่เหยี้ยวง่ายเมื่ออากาศร้อน ก้านดอกตรง แข็งแรง มีความยาวก้าน 60 – 80 ซม. กลีบประดับกว้าง กลีบส่วนบนมีประมาณ 12 – 15 กลีบ เนื้อกลีบเนียนหนา สีสดใส และมีอายุการปักแจกันนาน 3 – 4 สัปดาห์ ซึ่งคุณภาพเหล่านี้เป็นคุณลักษณะของไม้ตัดดอกที่เหมาะสมกับการค้าหรือส่งออก ทั้งนี้คุณภาพไม้ตัดดอกปทุมมาที่จะส่งออกขึ้นอยู่กับการจัดการบรรจุหีบห่อ เก็บรักษา และขนส่งเป็นสิ่งสำคัญด้วยเพราะหากจัดการไม่เหมาะสมก็จะทำให้ไม้ตัดดอกปทุมมาไม่คงความสดและเสียหาย ซึ่งเมื่ออับชื้นเกินไปก็จะทำให้ปลายกลีบดอกมีสีน้ำตาลหรือจัดเรียงไม่ดีก็จะทับกันทำให้กลีบซ้ำได้ง่าย จึงทำให้สูญเสียโอกาสที่จะส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปประเทศเนเธอร์แลนด์ได้

3. อุปทานของไม้ตัดดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

อุปทาน (Supply) กลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีความต้องการเสนอขายไม้ตัดดอกปทุมมาในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม

องค์ประกอบของอุปทานของไม้ตัดดอกปทุมมา ประกอบด้วย

- การผลิตไม้ตัดดอกปทุมมา (Produce) เพื่อส่งออกไปประเทศเนเธอร์แลนด์ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ นั้น มีการผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาเพื่อการส่งออก โดยต้องใช้เทคโนโลยีหรือความรู้เฉพาะที่สามารถนำมาใช้กับการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาเพราะไม้ตัดดอกปทุมมาเป็นของสดจึงต้องมีการจัดการที่ดี นอกจากกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่จะมีการเพาะปลูกดอกปทุมมาเพื่อส่งขายหัวพันธุ์อยู่แล้วยังมีผลผลิตที่เป็นผลพลอยได้อีกคือไม้ตัดดอกปทุมมา ดังนั้นทางกลุ่มจึงสามารถผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาเพื่อส่งออกไปประเทศเนเธอร์แลนด์เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้และเพิ่มมูลค่าอีกทางหนึ่ง โดยสามารถเริ่มผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาเพื่อส่งออกได้ตั้งแต่เดือนสิงหาคมจนถึงตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์หมดฤดูกาลแล้ว ดังนั้นกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จึงมีการผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาเพื่อส่งออกให้ได้มากที่สุดตามคำสั่งซื้อของลูกค้าในประเทศเนเธอร์แลนด์ในช่วงนี้

- ความสามารถในการผลิตไม้ตัดดอกปทุมมา (Ability to produce) เพื่อส่งออกไปประเทศเนเธอร์แลนด์ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากในปัจจุบันนี้ยังไม่มีผู้ผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาเพื่อส่งออกไปประเทศเนเธอร์แลนด์ เพราะยังไม่มีผู้รู้จักธุรกิจไม้ตัดดอกปทุมมาเพื่อส่งออกมากนัก โดยผู้ที่รู้จักธุรกิจนี้จะอยู่ในแวดวงของการส่งออกดอกปทุมมาในรูปหัวพันธุ์ดอกปทุมมาเป็นส่วนใหญ่ แต่เนื่องจากผู้ส่งออกหัวพันธุ์ดอกปทุมมาส่วนใหญ่มีรายได้จากการส่งออกหัวพันธุ์ดอกปทุมมาอยู่แล้ว จึงมีความสนใจในการผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาน้อย เนื่องจากในการ

ส่งออกหัวพันธุ์ดอกปทุมมานั้นมีความเสี่ยงน้อยเพราะหัวพันธุ์ดอกปทุมมาเป็นของแห้งมิใช่ของสด อีกทั้งผู้นำเข้าหัวพันธุ์ดอกปทุมมาของกลุ่มอื่นมีส่วนแบ่งการตลาดของไม้ตัดดอกปทุมมาในตลาดประมูลดอกไม้ ประเทศเนเธอร์แลนด์ไม่มากนัก จึงทำให้ในปัจจุบันยังไม่มีผู้ที่สนใจศึกษาการผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาเพื่อส่งออกประเทศเนเธอร์แลนด์อย่างจริงจัง ซึ่งกล่าวได้ว่าหากมีการศึกษาอย่างจริงจังแล้วก็จะทำให้ผู้ผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาที่มีความสามารถผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาเพื่อส่งออกประเทศเนเธอร์แลนด์ได้ โดยกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีความสามารถในการผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาเพื่อส่งออกมากถึงประมาณ 2,800,000 ดอก ต่อฤดูกาล เพราะจากการเพาะปลูกดอกปทุมมาที่มีพื้นที่รวมทั้งหมด 50 ไร่ มีผลผลิตต่อกอสูงถึง 7-12 ดอก โดยจะเริ่มให้ไม้ตัดดอกปทุมมาตั้งแต่เดือนสิงหาคมจนถึงตุลาคม รวมประมาณ 8 สัปดาห์ โดย 1 สัปดาห์ จะให้ปริมาณไม้ตัดดอกประมาณ 70,000 ดอก ต่อไร่ ดังนั้นใน 1 สัปดาห์จะให้ปริมาณไม้ตัดดอกรวมทั้งหมดประมาณ 350,000 ดอก ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่ากลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีความสามารถในการผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาสูงมาก แต่ขาดความรู้ความสามารถในการจัดการให้ไม้ตัดดอกปทุมมามีคุณภาพจนถึงปลายทางประเทศเนเธอร์แลนด์ได้

ปัจจัยกำหนดอุปทานของไม้ตัดดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

- ราคาไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์สูงกว่าราคาตลาดในประเทศมาก เพราะในประเทศมีราคาดอกละ 1-2 บาทเท่านั้น จึงทำให้กลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีความสนใจและต้องการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปประเทศเนเธอร์แลนด์

- เทคโนโลยีการผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาสำหรับส่งออกประเทศเนเธอร์แลนด์มีผลต่อความต้องการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา เพราะหากกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาสำหรับส่งออก ก็จะทำให้มีความมั่นใจในการผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาเพื่อการส่งออกได้

- ฤดูกาลผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ส่งผลให้เกิดความต้องการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา เพราะในเดือนสิงหาคม ถึง เดือนตุลาคม เป็นช่วงที่ไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์หมดฤดูกาลแล้ว จึงไม่มีไม้ตัดดอกปทุมมาในตลาดประมูลดอกไม้ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ดังนั้นทางกลุ่มจึงมีอุปทานที่จะส่งออกในช่วงนี้สูง

- การคาดคะเนเกี่ยวกับราคาไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์ส่งผลให้เกิดความต้องการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา เพราะกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ คาดว่าจะได้ราคาไม้ตัดดอกปทุมมาในราคาที่ดีจากช่วงที่ไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์หมดฤดูกาลแล้ว

- จำนวนผู้ส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปประเทศเนเธอร์แลนด์ส่งผลให้เกิดความต้องการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพราะในปัจจุบันนี้ยังไม่มีผู้ส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปประเทศเนเธอร์แลนด์ จึงกล่าวได้ว่ายังไม่มีคู่แข่งชันในการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา

4. การจัดการส่วนประสมทางการตลาด 4Ps ของไม้ตัดดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

- ผลิตภัณฑ์ (Product) กลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดการผลิตภัณฑ์ตั้งแต่เกณฑ์ในการคัดเลือกไม้ตัดดอกปทุมมาสำหรับผลิตเป็นไม้ตัดดอก การตัดดอก การบรรจุหีบห่อ จนถึงการรักษาและขนส่งไม้ตัดดอกปทุมมาดังนี้

เกณฑ์ในการคัดเลือกไม้ตัดดอกปทุมมาสำหรับผลิตเป็นไม้ตัดดอก มีดังนี้ ใบตั้ง หนา พอเหมาะ ไม่เหยงง่ายเมื่ออากาศร้อน ก้านดอกตรง แข็งแรง ความยาวก้าน 60 – 80 ซม. กลีบประดับ กว้าง กลีบส่วนบนมีประมาณ 12 – 15 กลีบ เนื้อกลีบเนียนหนา สีสดใส

เกณฑ์ในการตัดดอกกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ นั้นจะตัดดอกจริงเมื่อดอกบานแล้วราว 3-5 ดอก หรือช่วงที่ดอกบานคือไม่ตูมเกินไป และไม่บานเกินไปเมื่อตัดดอกแล้วต้องรีบนำก้านช่อดอกไปแช่ด้วยกรดซิตริกความเข้มข้น 300 มิลลิกรัม ต่อน้ำ 1 ลิตร นาน 1 ชั่วโมง ก่อนนำไปปักในน้ำสะอาดทันที เนื่องจากไม้ตัดดอกปทุมมาไวต่อสภาพการขาดน้ำเป็นอย่างมากและควรมีการให้น้ำปทุมมาเต็มทีก่อนตัดดอก เพื่อให้ดอกคุณน้ำได้เต็มที่ และควรตัดตอนเช้าขณะที่ดอกสด วิธีการเก็บใช้มือจับที่โคนก้านช่อดอกบิดและดึงก้านขึ้นมาจากลำต้นเทียม หลังตัดดอกควรเก็บในที่ร่มเย็นนาน 3 ชั่วโมงก่อนขนส่ง การเก็บแบบเปียกโดยการแช่น้ำเก็บไว้ที่ 15 องศาเซลเซียส ซึ่งการตัดดอกและปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวอย่างถูกต้องนั้น จะทำให้ไม้ตัดดอกปทุมมาอายุการใช้งานได้นานราว 15 วัน ซึ่งเป็นอายุการปักแจกันที่ตลาดยอมรับ

การบรรจุหีบห่อเพื่อส่งไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์นั้นมีความสำคัญมาก เพราะไม้ตัดดอกปทุมมาจะต้องอยู่ในสภาพที่เรียบร้อย ซึ่งต้องมีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมกับบริษัทกล่องกระดาษให้เหมาะกับไม้ตัดดอกปทุมมา การบรรจุไม้ตัดดอกปทุมมาลงหีบห่อนั้นกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ใช้หลอดกล้วยไม้ใส่น้ำประปา ตัดปลายก้านแล้วปักลงในหลอดกล้วยไม้ไม่ให้น้ำไหลออกได้ นำไม้ตัดดอกปทุมมาไปฝังลมให้ใบประดับแห้งก่อนนำช่อดอกไปบรรจุลงกล่อง เพื่อป้องกันไม่ให้ใบประดับเน่า เพราะปกติใบประดับมักเปื่อยขึ้นอยู่เสมอเพราะหากบริเวณโคนใบประดับยังมีความชื้นเหลืออยู่จะทำให้ใบประดับเกิดเป็นจุดเน่าขนาดเท่าหัวเข็มหมุด ภายหลังการขนส่ง โดยเรียงซ้อนเพียง 2-3 ชั้น ใช้กล่องกระดาษซึ่งมีสารดูดซับเอทิลีน มีระบุบายอากาศด้านหัวและท้ายกล่องเพื่อลดโอกาสที่ไม้ตัดดอกปทุมมาจะเน่า

การเก็บรักษาและขนส่งไม้ตัดดอกปทุมมา ใช้การลดอุณหภูมิเก็บรักษาในห้องเย็น อุณหภูมิ 10 – 12 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ 85 – 95 ซึ่งการกำหนดค่านี้เป็นไปตามมาตรฐานของผู้นำเข้าไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์ โดยการกำหนดค่าดังกล่าวสามารถแจ้งกับตัวแทนขนส่งทางอากาศหรือขนส่งทางเครื่องบินได้

- ราคา (Price) กลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดการด้านราคา ดังนี้

ราคาของไม้ตัดดอกปทุมมานั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพ ความสด สวยงาม แข็งแรง คงทน และขึ้นอยู่กับวิธีการจัดการหลังการบรรจุหีบห่อไปจนถึงปลายทางประเทศเนเธอร์แลนด์ โดยราคาไม้ตัดดอกปทุมมาในตลาดเชียงใหม่มีราคาดอกละ 1 - 2 บาท และราคาไม้ตัดดอกปทุมมาที่ส่งออกไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์มีราคาดอกละ 25 บาท ขึ้นไปซึ่งเป็นราคาตามลูกค้ากล่าวคือ ราคานี้เป็นราคาที่ผู้นำเข้าในประเทศเนเธอร์แลนด์ได้รับซื้อในครั้งแรกที่เริ่มส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา ซึ่งต้องตกลงกับผู้นำเข้าอีกครั้ง ซึ่งเป็นราคา CIF (Cost insurance and freight) กล่าวคือเป็นราคาที่จัดส่งไม้ตัดดอกปทุมมาทั้งหมดจนถึงจุดหมายปลายทางที่ตกลงกันและราคาขายได้รวมค่าขนส่งและค่าประกันภัยสินค้าไว้เรียบร้อยแล้วโดยจัดส่งสินค้าทั้งหมดจนถึงจุดหมายปลายทางที่สนามบินอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งกำหนดราคาตามสภาพการทางการตลาดประเทศเนเธอร์แลนด์ (Price following) กล่าวคือราคาไม้ตัดดอกปทุมมาในแต่ละช่วงจะมีราคาแตกต่างกัน

- ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดการช่องทางการส่งออกดังนี้

กลุ่มผู้ปลูกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดการด้านช่องทางการส่งออกเป็นลักษณะช่องทางการส่งออกทางตรง กล่าวคือ เป็นการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาที่ผู้ผลิตเป็นผู้ขายเองโดยมีสมาชิกในกลุ่มที่เป็นผู้ส่งออกหัวพันธุ์ดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ในปัจจุบันอยู่แล้ว มีการดำเนินการส่งออกถึงผู้ซื้อในประเทศเนเธอร์แลนด์เองเพราะมีความรู้ประสบการณ์ในกระบวนการส่งออก พิธีการศุลกากร มีโอกาสในส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาสูงเพราะมีตลาดไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์รองรับไม้ตัดดอกปทุมมา

- การส่งเสริมการตลาด (Promotion) กลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดการการส่งเสริมการตลาดดังนี้

ใช้การโฆษณาไม้ตัดดอกปทุมมาผ่านเว็บไซต์ของทางกลุ่มและผ่านเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมการส่งออก ซึ่งเป็นการสร้างโอกาสในการค้าและการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาในระยะยาวได้

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ช่องทางการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

1. การประเมินศักยภาพของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถประเมินได้โดยใช้ตารางประเมินศักยภาพ ดังนี้

ตารางที่ 1 ประเมินศักยภาพของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์

ปัจจัย	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
1. ความรู้ในด้านตลาดไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์				/
2. การหาตลาดไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์				/
3. ความรู้ด้านกฎ ระเบียบ ข้อจำกัด ในการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์				/
4. ความรู้ด้านไม้ตัดดอกปทุมมาเพื่อการส่งออก				/
5. การจัดการผลิตภัณฑ์ไม้ตัดดอกปทุมมา		/		/
6. ราคาที่ได้รับ				/
7. การลดค่าใช้จ่ายในการจัดการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา		/		/
8. การส่งเสริมการขาย			/	/
9. การจัดการด้านเวลาจัดส่ง				/
10. การจัดการด้านพิธีการศุลกากร				/
11. การลดความเสี่ยงด้านความเสียหายของไม้ตัดดอกปทุมมา		/		/
12. แนวโน้มการขยายตัวของกลุ่ม				/
13. เงินทุนของกลุ่ม			/	/
รวมคะแนน	44 คะแนน			

หมายเหตุ 1 คะแนน หมายถึง ศักยภาพในระดับต่ำ

2 คะแนน หมายถึง ศักยภาพในระดับปานกลาง

3 คะแนน หมายถึง ศักยภาพในระดับดี

4 คะแนน หมายถึง ศักยภาพในระดับดีมาก

จากตารางประเมินศักยภาพของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีศักยภาพในการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปประเทศเนเธอร์แลนด์อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก

2. ช่องทางการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ช่องทางการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา หมายถึง เส้นทาง การเปลี่ยนกรรมสิทธิ์ในไม้ตัดดอกปทุมมาจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภคขั้นสุดท้าย (Ultimate consumer) หรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรม (Industrial user) ในประเทศเนเธอร์แลนด์

ช่องทางการส่งออกทางตรง หมายถึง การที่ผู้ผลิตได้ทำการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังผู้ซื้อหรือผู้ใช้โดยตรง โดยไม่ผ่านคนกลางทางการตลาด

การทำตลาดในการทำธุรกิจส่งออกหรือการทำธุรกิจระหว่างประเทศในช่องทางการส่งออกทางตรง มีดังนี้

1. วิธีการทำตลาดทางอินเทอร์เน็ต (Internet internet marketing หรือ E-commerce) โดยจะเป็นค้าขายทางอินเทอร์เน็ตหรือทางเว็บไซต์ วิธีนี้เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลาย เพราะสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้ทั่วโลกโดยทางอินเทอร์เน็ต มีความสะดวกสบาย ราคาถูก จึงเป็นอีกช่องทางหนึ่ง ซึ่งการตลาดวิธีนี้เหมาะทั้งผู้ผลิตและนายหน้าก็คือให้จัดทำเว็บไซต์แล้วส่งลิงค์เว็บไซต์ไปยังลูกค้าที่มีความต้องการไม้ตัดดอกปทุมมา ซึ่งทางศูนย์ให้คำปรึกษาธุรกิจระหว่างประเทศ (IBCC) Dep call Center 1169 มีรายชื่อผู้นำเข้าให้กับผู้ประกอบการสำหรับการทำการตลาดด้วย ดังนั้นถ้าต้องการทำการตลาดวิธีนี้ต้องมีรายชื่อผู้นำเข้าให้มากที่สุด และต้องรู้จักเว็บไซต์ที่ใช้ในการโฆษณาด้วย เพราะมีข้อมูลมากก็จะเข้าถึงลูกค้าได้มาก ซึ่งประหยัดเวลาและเสียค่าใช้จ่ายไม่มากด้วย โอกาสประสบความสำเร็จก็มีในระดับหนึ่ง

ข้อดี

- สะดวก รวดเร็ว
- เข้าถึงลูกค้าได้เป็นจำนวนมาก
- ประหยัด

ข้อเสีย

- ลูกค้านำหรือผู้สนใจไม้ตัดดอกปทุมมาอาจมีความไม่มั่นใจในธุรกิจในเว็บไซต์

2. วิธีการทำตลาดโดยการเข้าร่วมงานแสดงไม้ตัดดอกในประเทศเนเธอร์แลนด์ (Exhibition marketing) เพราะจะทำให้เจอกับลูกค้าโดยตรง เป็นการเจรจาการค้าโดยตรงและเป็นวิธีการทำตลาดได้ดีที่สุดในการทำตลาดในประเทศเนเธอร์แลนด์ เพราะว่าการเข้าร่วมงานแสดงไม้ตัดดอกทำให้เจอกับผู้นำเข้า ผู้ซื้อและนายหน้า เป็นต้น ทำให้โลกทัศน์กว้างไกลมากขึ้น ที่สำคัญคือได้เจรจาการค้าโดยตรงกับลูกค้าที่เข้ามาเยี่ยมชมงานแสดงไม้ตัดดอกในประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งถ้าเข้าร่วมงานแสดงสินค้ากับทางกรมส่งเสริมการส่งออก จะมีการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายให้ร้อยละ 50-60 สำหรับการเข้าร่วมงานแสดงไม้ตัดดอกในประเทศเนเธอร์แลนด์ โดยการนำลูกค้าวิธีนี้เป็นวิธีที่เข้าถึงลูกค้าได้โดยตรงที่สุดและดีที่สุด แต่ต้องมีเงินทุนพอสมควรในการเข้าร่วมงานแสดงไม้ตัดดอก ดังนั้นต้องมีเงินทุนหมุนเวียนในการลงทุน สามารถเจรจาการค้ากับลูกค้าในประเทศเนเธอร์แลนด์ได้และมีความรู้ในเรื่องการส่งออกพอสมควร จึงเหมาะที่จะทำการตลาดโดยวิธีแบบนี้ ซึ่งโอกาสประสบความสำเร็จจะมีสูงถ้าผู้ประกอบการมีความพร้อมในการทำตลาดวิธีนี้

ข้อดี

- ได้กลุ่มเป้าหมายตรงกับที่ต้องการ
- สามารถตกลงซื้อขายกันได้โดยตรง
- สามารถวางแผนการผลิตได้เมื่อได้รับการสั่งซื้อจากลูกค้าในประเทศเนเธอร์แลนด์
- ได้เห็นตลาดไม้ตัดดอก
- ได้เห็นคู่แข่ง

ข้อเสีย

- ต้นทุนในการเข้าร่วมงานแสดงไม้ตัดดอกในประเทศเนเธอร์แลนด์สูง
- ถ้าเตรียมความพร้อมในการออกงานไม่ดีก็จะทำให้เสียประโยชน์และเวลา

3. วิธีการทำตลาดเชิงรุกโดยการจัดโรดโชว์ไปประเทศเนเธอร์แลนด์ (Trade mission marketing) ซึ่งเป็นกลยุทธ์การค้าให้สามารถขายไม้ตัดดอกปทุมมาได้ ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบการทำตลาดแบบจัดโรดโชว์นี้จะอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักปฏิบัติการพิเศษ (STF) ซึ่งจะติดต่อประสานงานกับสำนักงานศูนย์ส่งเสริมการค้าในต่างประเทศซึ่งจะมีการจัดทำกรจับคู่ทางธุรกิจ (Business matching) โดยการนำผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศไทยเดินทางไปเจรจาธุรกิจกับผู้นำเข้าหรือผู้ซื้อในประเทศเนเธอร์แลนด์ โดยผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกของประเทศไทยนั้นสามารถที่จะนำไม้ตัดดอกปทุมมาติดตัวไปได้ ดังนั้นวิธีนี้เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทางกรมส่งเสริมการส่งออก พยายามผลักดันให้เกิดการตลาดในประเทศเนเธอร์แลนด์ เพราะฉะนั้นวิธีนี้ผู้ส่งออกต้องมีทักษะการเจรจาการค้า ภาษา และความรู้การส่งออกมากพอสมควรจึงจะมีโอกาสประสบความสำเร็จ

ข้อดี

- เป็นการไปติดต่อบริษัทโดยตรง (Knock door) ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี
- เจรจาทันทีได้โดยตรง

ข้อเสีย

- เสียค่าใช้จ่ายสูง

ช่องทางการส่งออกทางอ้อม หมายถึง การที่ผู้ผลิตไม่ได้ทำการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังผู้ซื้อหรือผู้ใช้โดยตรง แต่จะจัดจำหน่ายผ่านคนกลางทางการตลาดในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสม

การทำตลาดในการทำธุรกิจส่งออกหรือการทำธุรกิจระหว่างประเทศในช่องทางการส่งออกทางอ้อม มีดังนี้

1. วิธีการทำตลาดกับคนรู้จัก คนใกล้ชิด คนสนิทญาติ เพื่อน พี่น้องที่อยู่ในประเทศเนเธอร์แลนด์ (Connection marketing) ตรงจุดนี้เป็นแรงผลักดันที่สำคัญเพราะถ้าทำการค้ากับคนใกล้ชิด ความไว้วางใจ ความไว้วางใจย่อมมีอยู่แล้ว เพราะฉะนั้น โอกาสที่จะประสบความสำเร็จในธุรกิจก็สูง เพียงแต่ว่า คนใกล้ชิดต้องมีประสิทธิภาพด้วย มิเช่นนั้นก็ยากที่จะประสบความสำเร็จ

ข้อดี

- ไม่คิดราคาค่านายหน้าในอัตราสูง

ข้อเสีย

- หากไม่มีความชำนาญในธุรกิจไม้ตัดดอกปทุมมาหรือเป็นนักธุรกิจจะเกิดปัจจัยผิดพลาดได้มาก

2. วิธีการทำตลาดกับนายหน้า (Intertrader marketing) ซึ่งเป็นสมาชิกของกรมส่งเสริมการส่งออกโดยให้นายหน้าเป็นคนดำเนินการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาหรือว่าทำการตลาดให้ ทางผู้ประกอบการมีหน้าที่เป็นฝ่ายผลิตอย่างเดียว ในส่วนนี้นายหน้าจะมีบทบาทสำคัญในการส่งออก เพราะเป็นฝ่ายดำเนินการหาลูกค้า ดำเนินการส่งออกสินค้าไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ โดยถ้ามีไม้ตัดดอกปทุมมาที่สามารถผลิตได้เองแต่ไม่มีตลาดหรือว่าลูกค้าในต่างประเทศ และยังไม่มีความรู้เรื่องการส่งออกดีพอ ดังนั้นวิธีนี้เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ดีก็คือไม่ต้องหาตลาดเอง ไม่ต้องส่งออกเอง แต่ไม้ตัดดอกปทุมมาจะไปวางจำหน่ายหรือว่าขายอยู่ในตลาดประเทศเนเธอร์แลนด์ ทำให้ผู้บริโภครู้จักไม้ตัดดอกปทุมมากขึ้น เป็นการทดสอบว่าถ้าขายในตลาดประเทศเนเธอร์แลนด์แล้วจะประสบความสำเร็จมากน้อยแค่ไหน แล้วดูผลตอบรับของผู้บริโภคว่ามีความต้องการและมียอดขายมากน้อยแค่ไหน ตรงจุดนี้จะทำให้ผู้ผลิตนำมาปรับปรุงแก้ไขไม้ตัดดอกปทุมมาเพื่อเตรียมพร้อมในการส่งออกเองในอนาคตได้

ข้อดี

- ไม่ต้องหาลูกค้าเอง

- นายหน้ามีความชำนาญในการดำเนินธุรกิจ
- ทำให้ได้กลุ่มลูกค้ากว้าง
- เสียค่าใช้จ่ายน้อย

ข้อเสีย

- ราคาสินค้าเป็นของนายหน้า
- การผลิตและปริมาณการส่งออกขึ้นอยู่กับนายหน้า
- ไม่สามารถเข้าถึงลูกค้าได้เอง
- ถ้านายหน้าเลิกส่งออกไม่ตัดดอกปทุมมาก็จะต้องหยุดไป

สามารถเลือกช่องทางการส่งออกโดยใช้ตารางให้คะแนนการทำตลาดในการทำธุรกิจส่งออก หรือการทำธุรกิจระหว่างประเทศที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัด เชียงใหม่ ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 2 การเลือกช่องทางการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัย	1	2	3	4	5
1. ความสะดวก รวดเร็ว	/				/
2. การเข้าถึงลูกค้าได้เป็นจำนวนมาก	/	/	/		/
3. การประหยัดค่าใช้จ่าย	/			/	
4. ได้กลุ่มเป้าหมายตรงกับที่ต้องการ		/	/		/
5. ความสามารถในการตกลงซื้อขายกัน		/	/		/
6. ความสามารถวางแผนการผลิตได้เมื่อได้รับการสั่งซื้อจากลูกค้าในประเทศเนเธอร์แลนด์		/	/		/
7. ความรู้ตลาดไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์		/	/		
8. ได้เห็นคู่แข่งและการแข่งขันไม้ตัดดอกปทุมมาในประเทศเนเธอร์แลนด์		/			
9. เกิดความสัมพันธ์ที่ดี			/		
10. การปฏิสัมพันธ์กับลูกค้า		/	/		
รวม	3	7	7	1	5

หมายเหตุ1 หมายถึง วิธีการตลาดทางอินเทอร์เน็ต

2 หมายถึง วิธีการตลาดโดยการเข้าร่วมงานแสดงไม้ตัดดอกในประเทศเนเธอร์แลนด์

3 หมายถึง วิธีการตลาดเชิงรุกโดยการจัดโรดโชว์ไปประเทศเนเธอร์แลนด์

4 หมายถึง วิธีการตลาดกับคนรู้จัก คนใกล้ชิด คนสนิทญาติ เพื่อน พี่น้องที่อยู่ในประเทศเนเธอร์แลนด์

5 หมายถึง วิธีการตลาดกับนายหน้า

จากตารางการให้คะแนน พบว่า วิธีการตลาดในการทำธุรกิจส่งออกหรือการทำธุรกิจระหว่างประเทศที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ คือ การเข้าร่วมงานแสดงไม้ตัดดอกในประเทศเนเธอร์แลนด์และการตลาดเชิงรุกโดยการจัดโรดโชว์ไปประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งทั้งสองวิธีนี้เป็นช่องทางการส่งออกทางตรง แต่วิธีการตลาดโดยการเข้าร่วมงานแสดงไม้ตัดดอกในประเทศเนเธอร์แลนด์ มีความเหมาะสมต่อกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มากกว่าการตลาดเชิงรุกโดยการจัดโรดโชว์ไปประเทศเนเธอร์แลนด์เพราะ

มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าในการทำตลาดเชิงรุกโดยการจัดโรดโชว์ไปประเทศเนเธอร์แลนด์ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงมากและต้องใช้งบประมาณสูง แต่การเข้าร่วมงานแสดงไม้ตัดดอกในประเทศเนเธอร์แลนด์นั้น กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศจะมีการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายให้ร้อยละ 50-60 ซึ่งเมื่อประเมินจากตารางให้คะแนนศักยภาพของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่และการใช้ช่องทางการส่งออกทางตรงโดยการเข้าร่วมงานแสดงไม้ตัดดอกในประเทศเนเธอร์แลนด์ พบว่า มีความเหมาะสมและมีความสอดคล้องกับกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มากที่สุด

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์วิธีการจัดการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีการจัดการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่มีดังนี้

- ขั้นตอนการจดทะเบียนพาณิชย์และเอกสารในการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีดังนี้

เริ่มแรกของการประกอบธุรกิจส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ จำเป็นต้องจดทะเบียนพาณิชย์ โดยต้องระบุวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนไว้ด้วยว่าจะส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา เพราะหากไม่ระบุวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนในการประกอบธุรกิจการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาแล้วจะเกิดปัญหาได้ภายหลัง เพราะเอกสารดังที่กล่าวมานี้จะต้องใช้ประกอบปฏิบัติการตามพิธีการต่าง ๆ อาจจะกระทำในรูปแบบดังนี้

1. กิจการร้านค้าเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วนสามัญ
2. นิติบุคคล แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ บริษัทจำกัด และห้างหุ้นส่วน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด และห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล

เอกสารสำคัญจากกระทรวงพาณิชย์

1. หนังสือสำคัญในการจดทะเบียนพาณิชย์
2. หนังสือบริคณห์สนธิ หรือหนังสือรับรองที่ออกให้โดยสำนักงานทะเบียนกรม

ทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์

เมื่อจดทะเบียนธุรกิจแล้ว ก็ต้องติดต่อกกรมสรรพากรเพื่อขอมีเลข และบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากร หากมีรายรับจากการขายสินค้า หรือให้บริการเกินกว่า 1.2 ล้านบาทต่อปี ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

โดยทางกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้เลือกจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด เพื่อให้เกิดความสะดวกและถูกต้องในการประกอบธุรกิจส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา

- การเสนอขายและการรับคำสั่งซื้อไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

เมื่อผู้ซื้อในประเทศเนเธอร์แลนด์ได้รู้จักไม้ตัดดอกปทุมมาและให้ความสนใจก็จะมีการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมในเรื่องราคา ปริมาณ หรือเงื่อนไขอื่นๆ ทางกลุ่มก็จะต้องยื่นข้อเสนอราคาที่เหมาะสมและกำหนดเวลาในการจัดส่งหรือรายละเอียดอื่นตามที่ผู้ซื้อต้องการทราบ หากผู้ซื้อพอใจในสินค้าและราคาแล้วจึงจะเกิดการสั่งซื้อ ด้วยการออกคำสั่งซื้อสินค้า (Purchase order) มายังผู้ขาย เพื่อให้ผู้ขายออกเอกสารใบแจ้งหนี้ (Pro-forma invoice) เมื่อผู้ขายจัดส่งไปให้แล้ว ผู้ซื้อก็จะนำไปใช้เป็นหลักฐานในการเปิด Letter of credit (L/C) ต่อธนาคารของผู้ซื้อ และเมื่อธนาคารของผู้ซื้อรับคำสั่งซื้อแล้วก็ทำการจัดส่ง Letter of credit (L/C) มายังธนาคารในประเทศของผู้ขาย หลังจากนั้นธนาคารในประเทศผู้ขายก็จะแจ้งมายังผู้ขายว่าลูกค้าในต่างประเทศได้เปิด Letter of credit (L/C) มาแล้ว โดยให้ผู้ขายติดต่อกลับเพื่อนำหลักฐานตามที่ตกลงใน Letter of credit (L/C) ไปเตรียมการจัดส่งตามข้อตกลงที่ผู้ซื้อกำหนดมาใน Letter of credit (L/C) หากมีข้อความใน Letter of credit (L/C) ไม่ชัดเจน ควรปรึกษากับธนาคารผู้รับใบสั่งซื้อ Letter of credit (L/C) ให้ชัดเจนเสียก่อนที่จะนำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

- การเตรียมไม้ตัดดอกปทุมมาและเอกสารประกอบต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นผู้ผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาเอง ต้องเตรียมการผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาให้พร้อมเสร็จสิ้นก่อนกำหนดส่งสินค้า หากไม่ได้ผลิตเอง ก็จะต้องทำสัญญากับผู้ผลิตไม้ตัดดอกปทุมมาให้กำหนดการส่งมอบสินค้าตามเวลาที่กำหนดก่อนการจัดส่งให้ผู้นำเข้า จากนั้นทำการทดสอบคุณภาพไม้ตัดดอกปทุมมาให้เป็นไปตามข้อตกลงที่ได้กับผู้นำเข้าไว้ และตรวจสอบกำหนดการในการขนส่งที่ขยับบินในช่วงที่ต้องการส่งไม้ตัดดอกปทุมมาว่ามีตามต้องการหรือไม่ ควรจองระวางไว้ล่วงหน้าเพื่อความสะดวกแก่ผู้ทำการขนส่ง ซึ่งจะได้จัดเตรียมระวางบรรทุกในเที่ยวบินที่ต้องการได้ถูกต้องครบถ้วน ต่อมาก็จัดทำใบกำกับสินค้า หรือ บัญชีราคาสินค้า (Invoice) เพราะต้องนำไปใช้ทั้งก่อนการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาและหลังการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา เช่น การจัดทำใบรายการบรรจุหีบห่อ (Packing list) จะต้องจัดทำเมื่อทราบขนาดของหีบห่อที่ใช้บรรจุไม้ตัดดอกปทุมมาหรืออาจจัดทำก่อนยื่นเอกสารผ่านพิธีการศุลกากร และการรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร

เอกสารเพื่อการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา หมายถึง เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาทั้งหมดทั้งที่เกี่ยวกับสินค้าและเงินค่าสินค้า สามารถแบ่งประเภทออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ เอกสารทางการเงินและเอกสารทางการค้า

1. เอกสารการเงิน ได้แก่

- ตั๋วแลกเงิน (Bill of exchange) ผู้ส่งออกใช้เพื่อเรียกเก็บเงินค่าไม้ตัดดอกปทุมมาจากผู้นำเข้า
- เช็ค (Cheque) ผู้นำเข้าใช้ชำระค่าไม้ตัดดอกปทุมมาแก่ผู้ส่งออก

2. เอกสารทางการค้า (Commercial documents) คือ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับไม้ตัดดอกปทุมมา ได้แก่

- คำสั่งซื้อหรือสัญญาทางการค้า (Purchase order/ Sales contract)
- ใบกำกับราคาสินค้า (Invoice)
- ใบกำกับหีบห่อสินค้า (Packing list)
- เอกสารขนส่งทางอากาศ (Airway bill)
- เอกสารประกันภัย เช่น ใบกรมธรรม์ประกันภัย (Insurance policy) ใบรับรองการประกันภัย (Insurance certificate)
- หนังสือรับรองต่างๆ เช่น ใบรับรองอนามัยและปราศจากเชื้อโรคสำหรับสินค้าเกษตร (Phytosanitary certificate) เพื่อรับรองการปลอดโรคสำหรับไม้ตัดดอกปทุมมา โดยจะต้องมีการตรวจสอบวิเคราะห์ไม้ตัดดอกปทุมมาก่อนการส่งออกด้วย หนังสือรับรองการตรวจสอบสินค้า (Inspection certificate) เพื่อรับรองคุณภาพไม้ตัดดอกปทุมมาว่า ตรงตามคุณสมบัติที่ตกลงกันระหว่างผู้นำเข้าและผู้ส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา นอกจากนี้จะต้องขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (C/O หรือ Certificate of origin) ตามข้อกำหนดของประเทศเนเธอร์แลนด์ หนังสือรับรองนี้มี 2 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 เป็นหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดทั่วไปที่ออกให้กับประเทศเนเธอร์แลนด์ เพื่อยืนยันว่าไม้ตัดดอกปทุมมานั้นผลิตขึ้นในประเทศที่ส่งออกจริง ผู้ส่งออกให้มี

- กองสิทธิประโยชน์ทางการค้า กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
- สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
- สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

แบบที่ 2 เป็นหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าที่ออกให้กับประเทศผู้ซื้อตามข้อตกลงว่าด้วยการใช้สิทธิพิเศษต่างๆ

- สิทธิพิเศษทางด้านภาษีศุลกากร GSP เรียกว่า หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Form A)
- สิทธิประโยชน์ทางการค้าภายใต้ AFTA/CEPT เรียกว่า หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Form D)

โดยแบบที่ 2 นี้ จะออกโดย กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เท่านั้น

เอกสารประกอบอื่นๆ ตามความต้องการของผู้ซื้อ เช่น เอกสารประกันภัย และเอกสารรับรองต่างๆ ซึ่งผู้ส่งออกไม่ตัดคอกปทุมมามักใช้บริการว่าจ้างผู้แทนออกของ (Shipping) ให้ดำเนินการ ต้องแจ้งให้ผู้แทนออกของทราบว่าการเอกสารประกอบชนิดใด เพื่อจะได้ปฏิบัติตามความต้องการได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้สามารถหาข้อมูลได้จาก Letter of credit (L/C) ที่ได้รับมา ถ้ามีเงื่อนไข อย่างละเอียดที่ จะระบุเงื่อนไขลงไปในเอกสารนั้นๆ ให้ครบ เอกสารใดที่ผู้ซื้อระบุมาแต่ไม่สามารถหาหน่วยงานใดออกให้ได้ ก็ให้ทำการตกลงกับผู้ซื้อเสียแต่เนิ่นๆ ก่อนที่จะปฏิบัติการส่งมอบไม้ตัดคอกปทุมมา

บัตรลายมือชื่อ บัตรลายมือชื่อมีไว้เพื่อประกอบการติดต่อกับกรมศุลกากรว่าด้วยการนำเข้า และส่งออกทุกเรื่อง เป็นบัตรลายมือชื่อเจ้าของ หรือผู้จัดการและผู้รับมอบอำนาจเพื่อประกอบการยื่น เอกสารในการผ่านพิธีการของกรมศุลกากร โดยยื่นคำร้องต่อฝ่ายทะเบียนผู้ส่งออกและนำเข้า สำนัก เลขานุการ กรมศุลกากร หรือที่ด่านศุลกากรทั่วราชอาณาจักร

ในการจัดทำเอกสารเพื่อการส่งออกไม้ตัดคอกปทุมมาควรจัดทำไว้เป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 ใช้ในการผ่านพิธีการศุลกากรภายในประเทศสำหรับส่งออกตามระเบียบของ กรมศุลกากรทุกประเภท

ชุดที่ 2 เป็นชุดที่ต้องจัดส่งไปให้ผู้นำเข้าปลายทาง ควรทำและจัดทำให้ครบตามที่ผู้ นำเข้าต้องการ โดยต้องตรวจสอบให้ครบถ้วนตามที่ Letter of credit (L/C) ได้กำหนดไว้ ซึ่งต้องลงรายละเอียดและหาข้อมูลตามเงื่อนไข โดยถูกต้องด้วย

- ขั้นตอนการผ่านพิธีการศุลกากรส่งออกไม้ตัดคอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกคอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

เมื่อเตรียมเอกสารประกอบการส่งออกไม้ตัดคอกปทุมมาครบแล้ว และถึงเวลาตามที่ได้ สัญญากับผู้นำเข้าไว้แล้ว สินค้าพร้อมแล้ว ก็ทำการผ่านพิธีศุลกากรเพื่อทำการตรวจสอบว่าตรงกับ ใบกำกับสินค้า ใบรายการบรรจุหีบห่อ แหล่งกำเนิดสินค้า การชำระภาษีอากร การออกใบขนสินค้า การ ควบคุม การบรรจุสินค้าเข้าเครื่องบิน

ในการส่งออกไม้ตัดคอกปทุมมา ผู้ส่งออกไม้ตัดคอกปทุมมาก็จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและประกาศที่กรมศุลกากรและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการส่งออกกำหนดไว้ให้ครบถ้วน เช่นเดียวกับการนำเข้า โดยมีคำแนะนำในการจัดเตรียมเอกสาร และปฏิบัติตามขั้นตอนพิธีการศุลกากร ในการส่งออกไม้ตัดคอกปทุมมา ดังนี้

1. ประเภทใบขนสินค้าขาออก เป็นแบบพิมพ์ที่กรมศุลกากรกำหนดให้ผู้ส่งออกต้องยื่นต่อ กรมศุลกากรในการส่งออกไม้ตัดคอกปทุมมา ดังนี้

- แบบ กศก.101/1 ใบขนสินค้าขาออก ใช้สำหรับการส่งออกในกรณีสินค้าทั่วไป

- แบบ กศก.103 คำร้องขอผ่อนผันรับของ/ส่งของออกไปก่อน ใช้สำหรับการขนส่งสินค้าออกไปก่อนปฏิบัติพิธีการ ใบขนสินค้าขาออกในลักษณะที่กรมศุลกากรกำหนดไว้ในประมวลระเบียบปฏิบัติศุลกากร พ.ศ. 2544
 - แบบ A.T.A. Carnet ใบขนสินค้าสำหรับนำของเข้าหรือส่งของออกชั่วคราว ใช้สำหรับพิธีการส่งของออกชั่วคราวในลักษณะที่กำหนดในอนุสัญญา
2. เอกสารที่ผู้ส่งออกควรจัดเตรียมในการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา ดังนี้
- ใบขนสินค้าขาออก ประกอบด้วยต้นฉบับและสำเนา 1 ฉบับ
 - บัญชีราคาสินค้า (Invoice) 2 ฉบับ
 - แบบธุรกิจต่างประเทศ (Foreign transaction form) : ธต.1 จำนวน 2 ฉบับ กรณีสินค้าส่งออกมีราคา FOB เกิน 500,000 บาท
 - ใบอนุญาตส่งออกหรือเอกสารอื่นใดสำหรับควบคุมการส่งออก
3. ขั้นตอนการปฏิบัติพิธีการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
- ผู้ส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาหรือตัวแทนส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาออกและบัญชีราคาสินค้าทุกรายการจากเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ส่งออกหรือตัวแทนมายังเครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร โดยผ่านบริษัทผู้ให้บริการระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
 - เมื่อเครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรตรวจสอบข้อมูลในใบขนสินค้าขาออกส่งมาถูกต้องครบถ้วนแล้ว จะออกเลขที่ใบขนสินค้าขาออกและตรวจสอบเงื่อนไขต่างๆที่กรมศุลกากรกำหนดไว้ เพื่อจัดกลุ่มใบขนสินค้าขาออกเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้และแจ้งกลับไปยังผู้ส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาหรือตัวแทน เพื่อจัดพิมพ์ใบขนสินค้า
- ใบขนสินค้าขาออกที่ต้องตรวจสอบพิธีการ (Red line) สำหรับใบขนสินค้าประเภทนี้ ผู้ส่งออกหรือตัวแทนต้องนำใบขนสินค้าไปติดต่อกับหน่วยงานประเมินอากรของท่าที่ผ่านพิธีการ ใบขนสินค้าขาออกที่ไม่ต้องตรวจสอบพิธีการ (Green line) สำหรับใบขนสินค้าขาออกประเภทนี้ ผู้ส่งออกสามารถชำระค่าอากรและดำเนินการนำไม้ตัดดอกปทุมมาไปตรวจปล่อยเพื่อส่งออกได้เลยโดยไม่ต้องไปพบเจ้าหน้าที่ประเมินอากร
4. ข้อควรทราบเพิ่มเติมในการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา
- ถ้าผู้ส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาประสงค์จะนำกลับเข้ามาในประเทศไทยอีกภายในหนึ่งปีโดยขอยกเว้นอากรขาเข้า ให้เพิ่มคู่ฉบับใบขนสินค้าขาออกอีกหนึ่งฉบับเพื่อใช้เป็นหลักฐานที่เรียกว่า “ใบสุทธินำกลับ” เพื่อเป็นหลักฐานในการนำสินค้ากลับเข้ามา

- การส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาที่ผู้ส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาประสงค์จะได้เอกสารส่งออกจากกรมศุลกากรเพื่อขอรับเงินชดเชยอากร จะต้องยื่นคู่ฉบับใบขนสินค้าขาออกอีกหนึ่งฉบับ ซึ่งมีลักษณะพิเศษคือมีสีน้ำเงินที่มุมทั้ง 4 มุม

- สินค้าส่งออกที่ขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ จะต้องยื่นใบแนบใบขนสินค้าขาออกเพื่อขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ

- สถานที่สำหรับตรวจสินค้าขาออก มีดังนี้

- ท่ากองตรวจสินค้าขาออก

- สถานีตรวจและบรรจุสินค้าเข้าคอนเทนเนอร์เพื่อการส่งออก (สตส.)

- โรงงานหรือสถานประกอบการของผู้ส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา

- ด่านศุลกากรภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ใช้ด่านศุลกากรจังหวัดเชียงใหม่เป็นสถานที่สำหรับตรวจ

กล่าวได้ว่ากลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีขั้นตอนการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งทางกลุ่มมีประสบการณ์การส่งออกหัวพันธุ์ปทุมมาเป็นเวลา 9 ปีแล้วจึงทำให้สามารถจัดการด้านขั้นตอนการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ได้ มีวิธีการให้ขั้นตอนพิธีการศุลกากรรวดเร็วโดยใช้บริการตัวแทนขนส่ง (Shipping) มาช่วยดำเนินการพิธีการศุลกากรและขนส่งทั้งในประเทศและขนส่งไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งข้อดีใช้ของการใช้บริการตัวแทนขนส่งคือ มี สะดวก รวดเร็ว และมีความชำนาญในการดำเนินการด้านพิธีการศุลกากร จึงทำให้ทางกลุ่มสามารถใช้เวลาเพื่อจัดการด้านผลิตภัณฑ์ได้ อีกทั้งตัวแทนขนส่งยังได้ราคาค่าระวางทางอากาศที่เป็นราคาตัวแทนจำหน่าย ซึ่งเป็นราคาที่ถูกลงกว่าราคาที่ผู้ส่งออกคิดต่อจากสายการบินเอง จึงกล่าวได้ว่าทางกลุ่มมีความสามารถในการจัดการด้านขั้นตอนการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ได้

- การส่งไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ นำไม้ตัดดอกปทุมมาที่จะส่งออกส่งมอบแก่ผู้ทำการขนส่ง ซึ่งได้จองระวางเครื่องบินไว้ล่วงหน้าแล้ว และรับใบตราส่งเมื่อส่งมอบสินค้าเรียบร้อยแล้วโดยใช้ใบตราส่งทางอากาศ (Airways Bill หรือ AWB.) โดยใช้พาหนะที่ขนส่งทางอากาศหรือทางเครื่องบินนั่นเอง โดยเลือกใช้สายการบินที่บินตรงไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์เพราะจะช่วยแก้ปัญหาการล่าช้าจากการพักเครื่องบินที่ประเทศอื่น ซึ่งจะส่งผลทำให้ไม้ตัดดอกปทุมมาเกิดความเสียหายจากเวลาที่ถึงล่าช้าและจากการเปลี่ยนเครื่องบินที่ต้องทำให้เกิดการขนย้ายตู้เก็บไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังเครื่องบินลำอื่น

- การประกันภัยการขนส่งไม้ตัดดอกลูกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกดอกลูกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

การประกันภัยเป็นส่วนสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ กล่าวคือไม้ตัดดอกลูกปทุมมาได้รับการคุ้มครองความเสียหายจากภัยที่เกิดขึ้นจากการขนส่งสินค้าตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง หลักฐานเอกสารที่สำคัญก็คือ สัญญาประกันภัย ที่เรียกว่า “กรมธรรม์” เป็นสัญญาที่ผู้รับประกันตกลงยินยอมประกันความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภัยต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ โดยผู้เอาประกันจะจ่ายค่าเบี้ยประกันให้ผู้รับประกันตามอัตราที่ตกลงกัน สำหรับสัญญาประกันภัย หรือกรมธรรม์ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. กรมธรรม์ที่กำหนดมูลค่าของสินค้าในการขนส่งแต่ละเที่ยว ตามมูลค่าสินค้าที่ตกลงซื้อขาย และคิดเพิ่มอีก 10% นั้นเอง สำหรับหลักฐานทางเอกสารที่ออกให้ก็คือ กรมธรรม์ประกันภัย (Insurance policy)
2. กรมธรรม์เปิด (Open policy or open cover) หรือจัดให้มีกรมธรรม์ลอย (Floating insurance) หมายถึงการซื้อขายสินค้ารายใหญ่ที่ต้องมีการส่งมอบกันหลายเที่ยว ย่อมไม่สะดวกในการแจ้งบริษัทประกันภัยทุกครั้งที่ส่งไปจึงนิยมใช้แบบกรมธรรม์เปิดหรือกรมธรรม์ลอย และยังเป็นการประหยัดค่าธรรมเนียมพร้อมอากรแสตมป์อีกด้วย ที่สำคัญก็คือ ได้รับความคุ้มครองโดยอัตโนมัติสำหรับสินค้าที่ส่งไปทุกเที่ยวจนกว่าจะหมดตามสัญญา ดังนั้น สินค้าที่ส่งไปแต่ละเที่ยวบริษัทผู้รับประกันจึงออก หนังสือรับรองประกันภัย (Insurance certificate) แทนกรมธรรม์ให้เท่านั้น

ใบรับรองการประกันภัย (Insurance certificate) เป็นเอกสารที่สำคัญในการนำเข้าตามกฎเกณฑ์ของบางประเทศที่ต้องแนบไปด้วย ในเงื่อนไขการซื้อขายของราคา ซี.ไอ.เอฟ. (CIF)

- การเรียกเก็บและชำระค่าไม้ตัดดอกลูกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกดอกลูกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

เมื่อเสร็จสิ้นการตรวจปล่อยสินค้าแล้วก็ถึงขั้นตอนสำคัญคือ การเรียกเก็บและชำระเงินค่าสินค้า เอกสารที่ต้องส่งเรียกเก็บเงินจากผู้ซื้อนั้นกำหนดได้จากเอกสารที่สั่งซื้อเป็นสำคัญ เอกสารที่จำเป็นคือ ตั๋วแลกเงิน (Bill of Exchange) เป็นตราสารที่ผู้รับประโยชน์ตาม L/C เป็นผู้ออกตั๋วเงินเพื่อสั่งให้ผู้นำเข้าไม้ตัดดอกลูกปทุมมาซื้อจ่ายเงินตามตั๋วแลกเงินภายในเวลาที่ตกลงไว้ในสัญญา

ข้อควรระวังในการส่งเอกสารให้แก่ผู้ซื้อเพื่อเป็นหลักฐานในการเตรียมตัวออกของหรือติดตามสินค้า ต้องเป็นเอกสารที่ประทับตรา Copy not negotiate เพื่อ ผู้ซื้อจะได้นำไปออกของไม่ได้จนกว่าการชำระเงินตามตั๋วแลกเงินจะสมบูรณ์ ธนาคาร ผู้เป็นตัวแทนจึงจะออกเอกสารในการออกของให้แก่ผู้ซื้อนำไปออกของเพื่อจำหน่ายต่อไปได้

การชำระเงินมีความสำคัญมากในการส่งออกเนื่องจากไม่ใช่เป็นการขายภายในประเทศ ที่ลูกค้าจะสามารถเลือกดูสินค้า และส่งสินค้าได้ทันที ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายอยู่ห่างไกลกันมาก หากเกิดปัญหาสินค้าไม่ตรงตามคุณภาพที่ต้องการ หรือมีปัญหาเรื่องการชำระเงินแล้ว จะมีความยุ่งยากมากในการติดตาม สำหรับการชำระเงินที่ปฏิบัติกันในปัจจุบัน มีดังนี้

- การจ่ายเงินล่วงหน้า (Cash or advance payment) วิธีนี้ผู้นำเข้าจะส่งเงิน (Bank draft) หรือการโอนเข้าบัญชีผู้ส่งออกให้แก่ผู้ส่งออกไปก่อน เมื่อผู้ส่งออกได้รับเงินแล้วจึงจะส่งสินค้ามาให้ผู้นำเข้า ซึ่งวิธีนี้ผู้ซื้อค่อนข้างจะเสียเปรียบมากหากไม่คุ้นเคยหรือรู้จักผู้ขายเป็นอย่างดี

- การจ่ายเงินเชื่อ (Open account) วิธีนี้จะตรงกันข้ามกับวิธีแรก คือผู้ส่งออกจะส่งสินค้ามาให้ผู้นำเข้าก่อน และได้รับชำระเงินจากผู้นำเข้าภายหลัง ซึ่งอาจจะมีการตกลงกันว่าภายในกี่วัน เช่น 30 หรือ 60 วัน ซึ่งผู้ส่งออกจะเป็นผู้เสียเปรียบ

- การขายฝาก (Consignment) เป็นการจ่ายเงินเมื่อผู้นำเข้าสามารถขายสินค้านั้นได้แล้ว ซึ่งถ้าผู้นำเข้าเอาสินค้าไปแล้วและยังขายต่อไม่ได้ ก็ยังไม่ต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้ส่งออก

- การจ่ายเงินก่อนนำเอกสารไปออกสินค้า (Documents against payments หรือ D/P) เป็นการจ่ายเงินก่อนนำเอกสารไปออกสินค้า วิธีนี้ผู้ส่งออกจะส่งเอกสารที่ใช้ในการออกสินค้าไปให้แก่ธนาคารในประเทศของผู้นำเข้า เมื่อผู้ซื้อมาจ่ายเงินค่าสินค้าที่ธนาคารแล้ว จึงสามารถเอาเอกสารนั้นไปออกสินค้าได้ ซึ่งมีทั้งการจ่ายเงินทันที (At sight) หรือจ่ายภายหลัง (Term 30, 60 หรือ 90 วัน)

- การจ่ายเงินโดยผู้ซื้อรับรองตัวแลกเงิน (Documents against acceptance หรือ D/A) เป็นการจ่ายเงินโดยผู้ซื้อรับรองตัวแลกเงิน แล้วนำเอกสารไปออกสินค้า วิธีนี้คล้ายกับวิธี D/P คือเอกสารทั้งหมดจะส่งให้แก่ธนาคารในประเทศของผู้ซื้อ แต่ผู้ซื้อรับรองตัวแลกเงินแล้วนำเอกสารไปออกสินค้าได้เลย โดยยังไม่ต้องจ่ายเงินและก็อาจจะสามารถไม่จ่ายเงินภายหลังก็ได้

- Letter of credit (L/C) วิธีนี้เป็นวิธีที่ดีและเหมาะสมมาก ไม่มีการเสี่ยงทั้งผู้ส่งออกและผู้นำเข้า โดยเมื่อมีการตกลงซื้อขายกันแล้ว ผู้นำเข้าจะเปิด Letter of credit (L/C) นี้ โดยธนาคารของผู้นำเข้ามายังผู้ส่งออกโดยผ่านธนาคารของผู้ขาย โดยจะระบุเงื่อนไขต่างๆ ใน Letter of credit (L/C) นั้น และเมื่อผู้ส่งออกได้จัดส่งสินค้าถูกต้องตามเงื่อนไขใน Letter of credit (L/C) ให้แก่ผู้นำเข้าแล้วก็สามารถนำเอกสารในการส่งออกไปขึ้นเงินกับธนาคารของผู้ส่งออกได้

กลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการตกลงใช้วิธีการชำระแบบการจ่ายเงินเชื่อ (Open account) คือผู้ส่งออกจะส่งไม้ตัดดอกปทุมมาให้ผู้นำเข้าก่อน และได้รับชำระเงินจากผู้นำเข้าภายหลัง โดยมีการตกลงกันว่าเมื่อของถึงสนามบินสคิปโปล ประเทศเนเธอร์แลนด์ จะต้องมีการจ่ายเงิน ซึ่งกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ให้ความน่าเชื่อถือกับบริษัทผู้นำเข้า ซึ่งมีการนำเข้าหัวพันธุ์ปทุมมาเป็นเวลายาวนานหลายปีและมีสัญญาการทำธุรกิจหัวพันธุ์ระหว่างประเทศอยู่แล้ว จึงทำให้มีการใช้วิธีนี้กับเรียกเก็บและชำระค่าไม้ตัดดอกปทุมมา

- วงจรสัมพันธ์การส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาของกลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

วงจรสัมพันธ์การส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมานั้นชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบของการปฏิบัติงานที่สำคัญอย่างยิ่งในการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา ผู้ส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาจะต้องติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ ทุกส่วน นอกจากนั้นแล้วงานในส่วนต่าง ๆ ยังสัมพันธ์กันอีกด้วย ผู้ส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาจะต้องปฏิบัติตรงทางหนึ่ง และจะต้องทราบส่วนที่เกี่ยวข้องกันอีกด้วย จึงจะสามารถดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ สำหรับรายละเอียดของการติดต่อประสานงานจะแยกตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- การติดต่อกับธนาคาร
- การขนส่งระหว่างประเทศ
- กฎเกณฑ์การส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา
- พิธีการศุลกากรการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมา

การปฏิบัติหน้าที่ทั้ง 3 ส่วน คือ ธนาคาร ผู้รับส่งสินค้า และหน่วยงานราชการที่ควบคุมการส่งออก มีส่วนสัมพันธ์กับส่วนที่ 4 คือ กรมศุลกากรดังนี้ การขายไม้ตัดดอกปทุมมาที่ธนาคารเป็น คนเรียกเก็บค่าสินค้านั้น ธนาคารรับอนุญาตและกรมศุลกากรจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการควบคุมแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2534 คือผู้ส่งออกต้องยื่นแบบ ร.ต. ที่ 1 ที่กรมศุลกากรพร้อมสำเนา เมื่อผ่านการตรวจแล้วเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรจะบันทึกใบแบบ ร.ต. ที่ 1 รายงานไปยังธนาคารแห่งประเทศไทย ในส่วนของธนาคารแห่งประเทศไทยรับอนุญาตจะต้องรายงานการส่งออกในแบบ ร.ต.1 เมื่อรับ Letter of credit (L/C) ต่อธนาคารแห่งประเทศไทย ภายหลังจากส่งออกไม่เกิน 180 วัน จะต้องทำรายงานในแบบ ร.ต. 12 เมื่อได้รับเงินจากต่างประเทศ ต้องรายงานการส่งออกแบบ ร.ต.1 ที่ศุลกากรบันทึกการส่งออกไปแล้วส่งกลับไปยังธนาคารแห่งประเทศไทย

กล่าวได้ว่ากลุ่มผู้ปลูกดอกปทุมมา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดการขั้นตอนการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์อย่างถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งทางกลุ่มมีประสบการณ์การส่งออกหัวพันธุ์ดอกปทุมมาเป็นเวลา 9 ปีแล้ว จึงทำให้สามารถจัดการด้านขั้นตอนการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ได้ โดยทางกลุ่มมีวิธีการจัดการให้ขั้นตอนพิธีการศุลกากรรวดเร็ว โดยใช้บริการตัวแทนขนส่ง (Shipping) มาช่วยดำเนินการพิธีการศุลกากรและขนส่งทั้งในประเทศและขนส่งไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งข้อดีใช้ของการใช้บริการตัวแทนขนส่งคือ มีสะดวก รวดเร็ว และมีความชำนาญในการดำเนินการด้านพิธีการศุลกากร จึงทำให้ทางกลุ่มสามารถใช้เวลาเพื่อจัดการด้านผลิตภัณฑ์ได้ อีกทั้งตัวแทนขนส่งยังได้ราคาค่าระวางทางอากาศที่เป็นราคาตัวแทนจำหน่าย ซึ่งเป็นราคาที่ถูกลงกว่าราคาจากผู้ส่งออกติดต่อจากสายการบินเอง จึงกล่าวได้ว่าทางกลุ่มมี

ความสามารถในการจัดการด้านขั้นตอนการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ได้
และไม่มีปัญหาเกิดขึ้นในการจัดการขั้นตอนการส่งออกไม้ตัดดอกปทุมมาไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved